

ISPRAVLJANJE TEHNIČKIH GREŠAKA U SUDSKIM I UPRAVNIM ODLUKAMA U PRAVNIM POSTUPCIMA U BOSNI I HERCEGOVINI: TEORIJSKI, LEGISLATIVNI I APLIKATIVNI ASPEKTI

Mr. Faruk Latifović¹

doktorant Pravnog fakulteta Univerziteta u Tuzli i
sudija Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

*Cuiusvis hominis est errare,
nullius nisi insipientis perseverare in errore.*²

Sažetak:

U radu se analiziraju teorijski, legislativni i praktični, aspekti procesno-pravnog instituta ispravke očigledne tehničke greške u odlukama (presudama, rješenjima, zaključcima, etc.) državnih organa u Bosni i Hercegovini donijetim u svim vrstama pravnih postupaka. Ovaj se rad zasniva na četiri idejne pretpostavke: prvo, da je pravni institut ispravke očigledne tehničke greške vrlo značajan procesni institut, drugoj, da neke postavke tog instituta nisu u potpunosti pravilno akceptirane u sudskoj praksi, trećoj, da je implicitno zadnjoj postavki potrebno dati naučno obrađeni pregled bitnih supstancijalnih odrednica tog instituta (uz primjere uporednog prava i obimnije slučajeve iz sudske prakse) i četvrtoj, da postoji potreba za dodatnim normiranjem i izmjenama prakse u radu državnih organa. Dat je i statistički

- 1 Iznijeti stavovi predstavljaju lične stavove autore i nužno ne održavaju stavove pravosuđa u Bosni i Hercegovini. Izražena mišljenja, u ovom radu, mene kao sudiju ne obavezuju, niti nužno ukazuju na to kako ću odlučivati u bilo kom predmetu.
- 2 Lat. *Svako griješi, ali samo ludak ustraje u grešci.* – Ciceron, *Philippicae* 12,5

prikaz prikupljenih podataka, za zadnje tri godine, o učinjenim ispravkama, u sudovima u Bosni i Hercegovini.

Ključne riječi: *sudske odluke, greške, tehničke greške, očigledna netačnost, ispravka greške*

1. UVOD

Poznati francuski politički i pravni mislilac Monteskje³, u svom djelu „O duhu zakona“ (*De l'Esprit des Lois*) iz 1748. godine, razrađujući dalje Lokovu⁴ tezu o podjeli vlasti unutar državnog aparata, implicitno, smatra da sudska vlast ima sporedni značaj – ona samo, na konkretan slučaj, primjenjuje ustanovljenu pravnu normu. Eksplicitno, nacionalne sudije, nisu ništa više od „usta koja izgovaraju riječi iz zakona“, odnosno „beživotna bića koja ne mogu da ublaže ni snagu ni strogost zakona“.⁵ Američko-njemački pravni teoretičar i tvorac austrijskog ustava iz 1920.godine Kelsen, pak, razlikuje grane vlasti prema funkcijama koje obavljaju: jedna grana stvara pravo (zakonodavna vlast), a druga grana vlasti primjenjuje stvorenu pravnu normu (izvršna vlast, a unutar nje su sudski i izvršni organi).⁶ Ovo, međutim, treba shvatiti uslovno, jer i sudska vlast, u primjeni opće pravne norme,⁷ stvara novo pravo i novu pravnu normu.⁸ Tvorac jugoslovenske integralne teorije prava dr Nikola Visković, pak, govoreći o tumačenju pravne odredbe, smatra da su normativni akti, privilegovani i vjerojatno najteži predmet pravnog tumačenja i to iz dva razloga: kao poruke o tome kako se treba ponašati u pravnim odnosima i kao prinudni okviri i sredstva za jedno specifično (dogmatsko) tumačenje drugih pravnih akata.⁹ Primaoci pravnih poru-

3 Charles-Louis de Secondat, baron de La Brède et de Montesquieu (1689.-1755.)

4 John Locke (1632.-1704.). U djelu „Dvije rasprave o vladi“ (*Two treatises of government*) iz 1690. godine iznosi stavove o nužnosti podjele vlasti na izvršnu i zakonodavnu.

5 *Spirit of laws* (1748.), Batoche Books, Kitchener, 2001., str. 180.

6 Arhiv za pravne i društvene nauke, *Opšta teorija prava i države*, Beograd, 1951., str. 249.

7 Iako to nije tema ovog rada osjećamo potrebnim podvući razlike između pojmova „pravne norme“ i „pravne odredbe“. To nisu sinonimi. Pravna teorija jasno smatra da je pravna norma zahtijevajuća misao, pravna pravila su opće pravne norme, za razliku od individualnih, pravni propisi pravni su akti koji sadrže pravne norme, dok su pravne odredbe rečenice kojima se pravne norme iskazuju (nav. prema Harašić, Ž., *Dometi sistematskog tumačenja u pravu*, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 46, 2/2009., str. 315.-335., fn.3.)

8 Ibid, str. 137.

9 Visković, N., *O tumačenju pravnih akata*, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Zagrebu (u spomen prof. Olegu Mandiću), 3-4/1981., str. 372., u Harašić,

ka mogu ove razumjeti samo ako se obrate istim kodovima; oni moraju dekodirati što su pošiljaoci enkodirali.¹⁰ Između pošiljaoca primaoca može doći do neslaganja u pogledu „pravog“ ili najadekvatnijeg značenja poruke, ali i u pogledu nizova mogućih njenih značenja. Zbog toga primalac poruke, a i opće pravne norme, redovito, barem jednim manjim dijelom, sam konstruira značenje poruke.¹¹ Isti autor daje istaknuto mjesto individualnom činu normiranja, ističući da je interpretacija stvaralačka djelatnost i dostvaranje prava. Tvrdi da opća pravna norma nije samo tvorevina normotvorca i nikako nije jedna završena tvorevina; ona se može shvatiti na više načina, pa je prema tome ona tvorevina koju dovršavaju ili do-stvaraju njeni tumači.¹² Situacijski konteksti prerađuju sva moguća značenja iz kodova i spoznaje objekata da bi ih oformili kao aktuelna značenja.¹³

Nema dileme da se stvaranje nove pravne norme postiže i kroz donošenje novog pojedinačnog pravnog akta. Nalazimo da donošenje bilo koje pojedinačne odluke organa državne vlasti, kao čin koji je temporalno i funkcionalno, na kraju procesa tumačenja općenitije pravne odredbe, znači jedno novo normiranje pravnog odnosa. Svijet normi jeste, *per analogiam*, zatvoreni matematički skup u kojemu vlada međusobni hijerarhijski poredak, vanjski vidljiv u slici piramidalne sheme, usklađen, *in corpore*, poput dječijih „lego“ kockica, i po vertikalnom i po horizontalnom redu. Pojedinačno normiranje bi, prema tome, trebalo da bude usklađeno sa pravnom misli iz opće norme. To je naša teorijska zamisao. Naravno, takav skup nije statična, već – dinamična cjelina.

No, kako je samo Bog nepogrešiv, a ljudi, kao tvorci normi pozitivnog prava, skloni su greškama – *Verum est, solum (nos) homines sumus*,¹⁴ onda, katkada, sudske i upravne odluke, koje bi trebale da budu konačni izraz opće norme, u procesu ovog „dostvaranja“ pra-

---

Ž., *Viskovićeva teorija tumačenja u pravu*, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 48, 1/2011., str. 61. Isti autor primjećuje i da se ne tumače normativni akti, već pravne odredbe.

10 Visković N., *O tumačenju pravnih akata*, op.cit., str. 1006., u Harašić, Ž., *Viskovićeva teorija tumačenja u pravu*, op.cit., str. 64.

11 Visković N., *O tumačenju pravnih akata*, op.cit. str. 1007., u Ibid.

12 Visković, N., *Teorija države i prava*, Birotehnika CDO, Zagreb, 2001., II. izd. 2006., str. 242., u Ibid, str. 66.

13 Visković N., *O tumačenju pravnih akata*, op.cit., str. 1010., u Ibid, str. 64.

14 Lat. *Istina je, samo smo ljudi*.

va, budu zahvaćene „greškama“. Povezivanje opće pravne norme sa konkretnom situacijom nije uvijek uspješno na poželjan način.

U ovoj pojavi se radi o dvije moguće grupe slučajeva. Problem se svodi na pitanje slaganja izjave volje i stvarne volje donosioca individualnog pravnog akta. Na prvom mjestu se nalazi slučajeviu kojima postoji neslaganje između opće pravne norme i materijalizovanog pravnog akta (napisanog, usmeno objavljenog, etc.).No, subjekt koji je donio taj pojedinačni pravni akt, stvorio ga je baš onako kako je želio, i – nikako drugačije. Tu nesklada između psihičkog akta donosioca i njegovog spoljnog izraza, zapravo, nema; doduše, sam unutrašnji akt ima izvjesni nedostatak koji je ovako prenesen na spoljni izraz. Primjećujemo, vraćajući se opet na Monteskeja, da nekad i „usta koja izgovaraju riječi iz zakona“ pogriješe. Umjesto stvaranje prava, tada imamo stvaranje „anti-prava“, njegovu anti-tezu, shvaćenu kao loša pravna kreacija. I takva tvorevina postaje pravna činjenica u stvarnosti. Međutim, nastala pojedinačna pravna norma onda protivrječi općoj pravnoj normi iz koje se izvodi. Takva pravna kreacija, kojom se supstituiše sve ono što je do tada legitimno postojalo u pravnom poretku, u svojoj osnovi, predstavlja negaciju prava. Nastali element neminovno se diferencira, izdvaja i neprirodno štrči u pravnom poretku, poput loše postavljenog i nerješivog matematičkog zadatka. Ako su uslijed takvih manjkavosti, odluke državnih organa nepravilne i nezakonite, onda svakako postoji potreba, pravo i obaveza, državnog organa, kako iste tako i više instance, da se, u zasebnom postupku, ispravi nastala nepravilnost i nezakonitost, odn. da se manjkava „bolesna“ odluka ukine (*judicium rescindens*) ili preinači donošenjem nove „zdrave“ odluke (*judicium rescissorium*). Utoliko, govorimo o institutu pravnih lijekova (eng. *legal remedies*, njem. *Rechtsmittel*, tal. *mezzi impugnativi*, lat. *remedia iuris*). To nije tema ovog rada. Na drugom mjestu su sadržani svi oni slučajevi kod kojih nema nesklada između opće pravne norme i pravnog akta, nego postoji nesklad između pravnog akta (koji je usklađen sa općom pravnom normom) i njegovog vanjskog/materijalizovanog oblika; postoji, prema tome, *greška u izražavanju volje*. O tome govorimo u narednom odjeljku.

2. POJAM NETAČNOG PRAVNOG AKTA

Iz prethodnog odjeljka vidimo da smisao pravnih lijekova jeste saniranje protivpravnog stanja nastalog donošenjem nezakonite pojedinačne odluke bilo kojeg državnog organa (presude, rješenja, zaključci, naredbe, etc.). Nastalo protivpravno stanje jeste rezultat impakta mana pravnog karaktera, sadržanih u samom aktu ili u postupku koji je prethodio tom aktu. Kod takvih nedostataka i.e. nedostataka pravnog karaktera postoji greška u samoj volji (a ne- u načinu na koji je izjavljena); *ex adverso*, nedostatak faktičkog, odnosno tehničkog, karaktera znači da postoji greška u izjavljenoj volji (a ne- u samoj volji).¹⁵ U prvom kontekstu govorimo o protivpravnim/nezakonitim aktima, a u drugom govorimo o jednoj grupi neispravnih pravnih akata (netačni pravni akti).

Uopšteno uzevši, neispravni pravni akti se mogu podijeliti u dvije grupe: grupu netačnih i grupu neurednih pravnih akata. U ovom radu raspravljamo o netačnim pravnim aktima, odn. pravnim aktima kod koji postoji *greška u izražavanju*. Kod njih je učinjena greškafaktičkog (tehničkog) karaktera.¹⁶ Naime, prilikom pisanje sudske ili upravne odluke mogu se potkrasti različite omaške u pisanju i računu (*ad exemplum*, pogrešno se upiše adresa stranke, navede se pogrešan datum, učini se permutacija cifara, nepravilno se otkuca ime stranke, etc.). Takve greške su faktičke, odnosno tehničke, zato što donosilac akta nije htio da uradi to što jeste uradio, tako da nema greške u samovolji (znalo se šta se htjelo), već je do nastale greške došlo uvezi sa izjavom te volje.¹⁷ Ovakav pravni akt, sa greškama vanpravnog karaktera, preciznije se naziva netačnim pravnim aktom.¹⁸ Takve greške nisu pravnog karaktera, jer ne vode nezakonitosti akta.

Postoji, prema tome, još jedna grupa neispravnih akata – neuredni pravni akti. To su akti kod kojih senemožepročitatitekst (npr. lošakopijailiotisak), pocijepana pismena, nepregledni akti, jezički nerazgovijetni akti, etc.¹⁹ Uočeni nedostaci kod potonje grupe akata se ne otklanjaju donošenjem novog akta, već tako što se taj akt dovodi u

---

15 Lilić, S., *Upravno pravo-Upravno procesno pravo*, Beograd, 2008., str. 293.

16 Ibid

17 Ibid

18 Kunić, P., *Upravno pravo*, Banja Luka, 2006., str. 260.

19 Lilić, S., op.cit., str. 293., i Kunić, P., Ibid, str. 260.

red (prepiše i sl.).²⁰

Nedostaci kod netačnih pravnih akata se otklanjanju donošenjem jednog novog pravnog akta. Taj novi pravni dokument, odn. akt o ispravci, nema svrhu da na bilo koji način stavi van snage (ogłosi ništavim, poništi, ukine ili zamijeni) netačni pravni akt (kako je to slučaj kod pravnih lijekova i protiv nezakonitih pravnih akata), nego upravo da, državnim organima, strankama i najširoj publici, učini vidljivim postojanje tehničke greške, da je otkloni (*ex tunc*) i da postane, u konačnici, sastavni dio onog netačnog pravnog akta. Nastupa, prema tome, govoreći u figuri, simbioza dva pravna akta, jednog – „neispravnog“, i drugog – njegove ispravke. Nema racionalnog opravdanja da se u tim slučajevima ikako koriste pravni lijekovi, jer bi sadržina nove odluke tog organa, sasvim izvjesno, bila identična, ali bi tada imala samo tačno napisan podatak (recimo, o kućnom broju tuženikova stana).

3. ISPRAVLJANJE OČIGLEDNE NETAČNOSTI U POJEDINAČNIM PRAVNIM AKTIMA

U ovom radu su, pored teorijskih i praktičnih implikacija elaboriranog pravnog instituta, prikazana normativna rješenja o ispravljanju pogreške u imenima i brojevima i pisanju i računanju, ispravljanju drugih tehničkih grešaka i uopće očigledne netačnosti, učinjene u otpremljenim sudskim i upravnim odlukama, donesenim u svim vrstama pravnih postupaka (parnični,²¹ upravni,²² krivični²³). Između nor-

---

20 Ibid

21 Čl. 335. *Zakona o parničnom postupku* (Sl. glasnik Republike Srpske br. 58/03, 85/03, 74/05 i 63/07) /u daljem tekstu: *ZPP RS*/, čl. 162. *Zakona o parničnom postupku pred Sudom BiH* (Sl. glasnik BiH br. 36/04, 84/07, 8/13 i 94/16) /u daljem tekstu: *ZPP BiH*/, čl. 195. *Zakona o parničnom postupku* (Sl. novine Federacije BiH br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15) /u daljem tekstu: *ZPP FBiH*/ i čl. 315. *Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine* (Sl. glasnik Brčko distrikta BiH br. 28/18) /u daljem tekstu: *ZPP Brčko*/.

22 Čl. 207. *Zakona o opštem upravnom postupku* (Sl. glasnik RS br. 13/02, 87/07 i 50/10), čl. 209. *Zakona o upravnom postupku* (Sl. glasnik BiH br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), čl. 217. *Zakona o upravnom postupku* (Sl. novine Federacije BiH br. 2/98 i 48/99) i čl. 204. *Zakona o upravnom postupku Brčko distrikta BiH* (prečišćeni tekst, Sl. glasnik Brčko distrikta BiH br. 48/11).

23 Čl. 291. *Zakona o krivičnom postupku BiH* (Sl. glasnik BiH br. 3/03, 32/03, 36/03,

mi sadržanih u pravilima naznačena tri postupka, praktično (izuzev zanemarivih razlika u dikciji), nema razlike, osim jednog bitnijeg odstupanja kod pravila krivičnog postupka²⁴. Pravila iz oblasti upravnog spora, izvršnog i vanparničnog postupka, ne sadrže izričite odredbe o ispravljanju tehničkih grešaka, već se, u tom dijelu tih postupaka, shodno primjenjuju odredbe zakona o parničnom postupku. Analožno je i kod krivičnog, odn. prekršajnog postupka.²⁵ Jasno je da postojanje tehničke greške nanosi štetu samim strankama, jer ne samo da ne mogu blagovremenorealizovati svoja prava i pravne interese, nego se moraju izlagati novim troškovima podnošenjem prijedloga za ispravku i iščekivanjem ispravke. Postojanje takvog tipa grešaka, kroz nezadovoljstvo stranaka, izaziva narušavanje ugleda i autoriteta državnih organa. Također, govoreći i o ekonomskoj analizi prava, učinjene greške, tražeći trošenje ljudskih, vremenskih, materijalnih i finansijskih resursa državnih organa kod njihovih ispravki, imaju vrlo mjerljive budžetske/rashodovne implikacije.

3.1. Organ koji je nadležan za ispravku očigledne pogreške

Organ koji je stvarno (*competentia ratione materiae*) i mjesno (*competentia ratione territorii*) nadležan za ispravku očigledne pogreškeku aktu donesenom u pravnim postupcima vođenim pred organima vlasti u Bosni i Hercegovini (BIH) jeste upravo onaj državni organ koji je donio netačan pravni akt.²⁶ Pojedini autori primjećuju da ne postoji prepreka da akt o ispravci greške donese drugostepeni organ onda kada

---

26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07, 15/08, 58/08, 12/09, 16/09, 93/09, 72/13) /u daljem tekstu: ZKP BiH/, čl. 306. Zakona o krivičnom postupku FBiH (Sl. novine FBiH br. 35/03, 37/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09 i 12/10) /u daljem tekstu: ZKP FBiH/, čl. 305. Zakona o krivičnom postupku RS (Sl. glasnik RS br. 53/2012, 91/2017 i 66/2018) /u daljem tekstu: ZKP RS/ i čl. 291. Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta BiH (Sl. glasnik Brčko distrikta BiH br. 33/13) /u daljem tekstu: ZKP Brčko/.

24 O tome ćemo govoriti kasnije u radu.

25 Nalazimo da je to poznato čitaocima, pa nećemo navoditi tačne odredbe propisa o upravnim sporovima, izvršnim i vanparničnim postupcima i prekršajima, koji određuju shodnu primjenu propisa.

26 Razumije se, ako je takav akt donijelo neko lice u obavljanju povjerenih javnih ovlaštenja (notar kao sudski povjerenik, etc.), onda je ovlašteno upravo isto lice (a ne neki zamjenski državni organ) donijeti i ovaj akt o ispravci.

prvostepeni organ propusti to da učini.²⁷ Ne smatramo, međutim, da je moguće i obratno – ne bi bilo nikako pravilno da akt o ispravci drugostepene odluke donese prvostepeni organ vlasti.²⁸ Inače, u ranijim parničnim propisima, funkcionalno posmatrano, bilo je predviđeno da ispravku vrši isto ono službeno lice/sudija, odn. predsjednik vijeća koje je načinilo grešku, odn. koje je prethodno donijelo odluku koju sada treba ispraviti. Takva odredba nije imala nikakav veći praktični benefit (jedino što je onom sudiji koji je od početka zadužen sa spisom bilo vjerovatno lakše uočiti grešku), ali njena stroga primjena (*stricto iure*) jeste značila niz teškoća u praksi (problem bi se javljao kod dužih ili kraćih odsustava sudije, prestanka sudijske funkcije, etc.). Pored razloga procesne ekonomije, nije postojalo niti bitnije pravno – teorijsko opravdanje za takav stav. Vjerovatno se zbog toga, *in praxis*, nije niti puno poštovala takva norma²⁹ i vjerovatno se, iz tih razloga, od nje danas i odustalo u važećim zakonima o parničnom postupku. Mi smatramo da time opet nije učinjen dovoljan napor u pravcurastećenju nosilaca sudijskih funkcija – u pojedinim pravnim poretcima (*ad exemplum*, u Sjedinjenim Američkim Državama, etc.) akt o ispravci sudske presude jeste, bukvalno, običan, unaprijed odštampan, formular, veličine dvije stranice formata A4, sa tri rubrike³⁰ koje, u rukopisu,

27 Kozarčanin, H., Kosovac, M., *Komentar Zakona o opštem upravnom postupku (četvrto izdanje)*, Beograd, 1989., str. 231. Takva teza, po nama, otvara pitanje dometa načela dvostepenosti, odn. ekonomičnosti i efikasnosti. Pojaviće se, sasvim izvjesno, pristalice jednog ili drugog rješenja. Držimo da to pitanje ne može uspješno rješavati upravna ili sudska praksa zbog „klasnog sukoba“ – vrlo izvjesno bi drugostepeni organi smatrali da to nije moguće, a prvostepeni organi, opet, smatrali da je takvo nešto i moguće i poželjno. Takvu dilemu bi, ako uopšte postoji, morao razriješiti zakonodavac.

28 Predsjednik vijeća drugostupanjskog suda donosi rješenje o ispravku presude istog suda. (*Odluka Vrhovnog suda Hrvatske, Rev. 1139/76*).

29 Ako bi presudu donio sudija koji nije sudio na glavnoj raspravi/pretresu – onda bi to, zbog izostanka neposrednosti, bio ukidni razlog. Ovdje je rješenje o ispravci trebao da donese isti taj sudija (koji je prethodno donio netačnu presudu), ali povreda takve norme nije, *eo ipso*, bila ukidni razlog – sem ako je to bilo ili je moglo biti od uticaja na zakonitost i pravilnost ovog rješenja o ispravci.

30 Dvije rubrike sadrže podatke o strankama. Jedino treća rubrika sadrži naznaku šta se i kako ispravlja, a i to je sadržano svega u jednoj rečenici koja, u našem primjeru, glasi: „Ovim se nalaže da se ime tuženog koji se pojavljuje kao ... na presudi o razvodu braka bude ispravljeno u...“. Ostatak teksta je unaprijed odštampan formularni dio. Vidjeti Nalog 17.

bez posebnog obrazloženja, popuni i strankama izda, po nalogu sudije, tamošnji sudski službenik.

3.2. Kada se može tražiti ispravljanje očigledne pogreške?

Svaka donesena odluka državnih organa, odn. pravnih lica kojima je povjereno obavljanje javnih ovlaštenja, proizvodi izvjesne pravne posljedice. To je, uostalom, i razlog njenog donošenja – da prema različitim subjektima izazove različite pravne učinke. Već nakon što se odluka otpremi,³¹ ona počinje proizvoditi pravne učinke prema adresantu. Ista ta odluka će početi proizvoditi pravne učinke prema strankama, tek nakon što njima bude dostavljena. Možda najvažniji učinak koji takva odluka proizvodi, naravno prema samom donosiocu, jeste vezanost tog organa za doneseni akt. Vezanost se ogleda u tome što se otpremljena odluka više, ne može, samostalno, mijenjati. Ako se, prije

---

Okružnog suda Kent Savezne Države Mičigen u predmetu br. 01-06434-DM od 24.08.2012. godine, u predmetu Osnovnog suda Brčko distrikta BiH: 96 0 V 051601 12 V.

- 31 Postavlja se pitanje kada je tačno učinjen čin otpremanja: kada službeno lice izda naredbu za otpremu, kada administrativni radnik sačini dostavnicu i preda cijelu pošiljku (doneseni akt sa izrađenom dostavnicom) njihovoj službi ekspedicije, kada se pošiljke predaju iz službe ekspedicije matičnog organa nadležnom poštanskom operateru ili pak, ako se dostava vrši putem kurira, kada ovaj zaduži pošiljku, etc. Logika stvari nam govori da bi to trebao biti onaj datum kada je kurir ili poštanski operater stvarno preuzeo pošiljku iz državnog organa kako bi je uručio stranci. Sve do tog momenta pošiljka se nalazi u tom državnom organu i njen donosilac nije njom vezan (može je povući, zamijeniti itd.). No, u pravosuđu BiH postoji Sistem automatskog upravljanja sudskim predmetima (CCMS), i u toj bazi podataka moraju biti evidentirane sve sudske odluke. One tu moraju biti snimljene (*upload*) prije samog čina otpreme. Drugačije, sudske odluke ne bi mogle biti otpremljene iz tehničkih razloga. To znači da postoji jedan međuperiod, koji traje računajući od samog čina snimanja presude u ovu bazu podataka pa sve do samog čina otpreme, kada sudska odluka jeste unesena i snimljena, ali nije još predana kuriru ili poštanskom operateru. U tom međuperiodu, koji može potrajati i više dana, stranka može na šalteru suda dobiti da joj se isprinta ta odluka koju tek treba da dobije redovnim putem, a da, sa druge strane, sudija još može tu odluku povući. Ne postoje garancije da sudije ili stranke tada znaju za radnju onog drugog. To može da ima vrlo ozbiljne štetne posljedice. Ovo, međutim, nije tema ovog rada, pa se tim pitanjem detaljnije nećemo baviti.

otpreme odluke zahvaćene pravnom ili tehničkom greškom, ustanovi postojanje greške, onda nema potrebe da se takva odluka ikako otprema – jednostavnije je uraditi novu ispravnu odluku, staru zamijeniti i novu otpremati. Adresant, nakon otpreme pojedinačnog akta, može, samostalno, po službenoj dužnosti ili po prijedlogu, samo ispraviti pogreške u imenima, brojevima, pisanju i računanju, ili kakve druge slične očigledne netačnosti u presudi/rješenju. Kako to primjećuje Siniša Triva ispravljati se mogu greške koje su nastale prigodom pisanog redigovanja donesene odluke, odnosno sastavljanja prijepisa presude, a ne i greške i nedostaci koji su rezultat pogrešno izražene volje suda u trenutku donošenja presude.³² Ukidanje ili izmjena izražene pravne volje adresanta, materijalizovane kroz odluku, bi bilo moguće, samo u postupku po provedenom izjavljenim pravnim lijekovima. To nije moguće učiniti primjenom ovog posmatranog pravnog instituta.

Od kada se može izdati akt o ispravci netačne odluke? Praktično, on se može izdati počevši sve od onog momenta kada je netačna odluka otpremljena od strane njenog adresanta.³³ Ne postoji, bilo zakonski bilo službeni, prekluzivni rok (*terminus praeclusivius*) u kojemu adresat mora tražiti, pod prijetnjom gubitka prava, ispravku tehničke greške u odluci. Praktično, ispravka odluke se može tražiti već od momenta kada je takva odluka otpremljena od strane njenog donosioca pa sve do sudnjeg dana.

Isto važi i za sudske vlasti koje vrše ispravku – ne postoji, bilo zakonski bilo službeni, prekluzivni ili instruktivni, rok u kojemu donosilac akta, nakon što se podnese prijedlog za ispravku ili samostalno uoči, mora da donese ispravljeni akt. Kod upravnih organa, sudska praksa zauzima stavove, da se imaju konzimirati rokovi za rješavanje upravnih stvari.³⁴ Netačna odluka se može ispraviti čak i poslije njezi-

---

32 Nav. prema Kulenović, Z., et al., *Komentari zakona o parničnom postupku u Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj*, Sarajevo, 2005., str. 344.

33 Kazali smo, ako već nije otpremljen akt sa takvim nedostacima, pa se prije njegove otpreme otkrije greška, onda nema potrebe da ga se uopće i otprema – jednostavnije ga je, naprosto, zamijeniti.

34 U slučaju, kada organ koji je doneo rešenje odbija da izvrši ispravku greške u pisanju, računanju i druge očigledne netačnosti, sudska zaštita u upravnom sporu može se ostvarivati tek pošto stranka postupi po odredbama o „ćutanje administracije“ u smislu člana 246. ZUP-a i člana 26. ZUS-a. (*iz odluke Saveznog suda, Uis. 215/80 od 28. marta 1980.godine*).

ne pravomoćnosti.³⁵ Možda se može javiti dilema oko traženja ispravke odluke koja je, u međuvremenu, stavljena van snage, u postupku po redovnim ili vanrednim pravnim lijekovima. Istina, tada će, u ponovnom postupku, organ prve instance, dužan biti da donese novu odluku (razumije se – sada već bez tehničkih omaški), ali je, strogo uzevši, i ranija odluka egzistentna, odn. ona svakako više ne proizvodi željene pravne učinke, ali ipak jeste, kao pravna činjenica, evidentirana u pravnom poretku. Slijedom toga, iako ne postoje neki veći praktični benefiti, zaključujemo da je i takvu odluku moguće ispraviti.

3.3. Postupak ispravke uočene očigledne pogreške

Kada sam donosilac akta uoči da postoji greška, istu treba, po službenoj dužnosti (*ex officio*), ispraviti. Procesni zakoni dozvoljavaju i da adresat podnese zahtjev za ispravku. Adresati mogu ovaj zahtjev učiniti u pismenoj formi (*per litteras*), ali i u usmenoj formi (na zapisnik).

Možemo otvoriti neka pitanja. Kako okvalifikovati podneske koje upute donosiocu akta treća lica u kojima oni traže ispravku greške (*ad exemplum*, matični ured traži da se ispravi presuda o razvodu braka u pogledu netačno upisanog datuma zaključenja braka)? Takve situacije su relativno česte u praksi, tim prije kada se ima u vidu zakonska obaveza saradnje državnih organa. *Sine dubio*, treća lica, pa makar se radilo i o državnim organima, nisu nikada aktivno legitimisana za podnošenje zahtjeva za ispravku greške. Utoliko, takve podneske trećih lica treba pravilno cijeliti kao inicijativu (*falsa nominatio non nocet*) adresantu netačnog akta da ovaj ispravi po službenoj dužnosti netačni akt. Na isti način bi trebalo postupati i sa žalbama u kojima se žalilac jedino žali na – tehničke greške. *Per analogiam*, treba postupati i u onim situacijama kada postoje sve zakonske pretpostavke za donošenje dopunske presude, a stranka traži „ispravak“, odn. tada se stranački prijedlog za ispravkom može shvatiti i kao prijedlog za donošenje dopunske presude.³⁶ Vrijedi i – *vica versa*.³⁷ Takav stav ne bi mogao,

---

35 Pogreške u rješenju mogu se ispraviti u svako vrijeme, pa i nakon pravomoćnosti rješenja. (*Presuda: U. 2452/72 od 12. oktobra 1972. godine*).

36 *Odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Rev. 356/2013-2 od 17. februara 2015. godine*.

37 „U navedenom dijelu izreke ovaj je sud pogreškom u pisanju izostavio navesti razdoblje za koje teče zatezna kamata o kojoj je odlučeno, a koje je

in mutis mutandis, važiti kod tužbe u upravnom sporu, pa bi, ako je tužba, u upravnom sporu, izjavljena zbog tehničkih grešaka, umjesto da se ona ocijeni kao obični prijedlog za ispravku – ipak valjalo takvu tužbu odbiti kao neosnovanu. Ovakav stav i mi podržavamo, jer tužbeni podnesak nije predan upravnom organu koji je načinio spornu grešku, nego upravnom sudu koji mora raspravljati i odlučiti po predanoj tužbi, a organ uprave svakako ima mogućnost da tokom upravnog spora sazna i spozna učinjenu tehničku grešku.³⁸ Sa druge strane, ako bi stranka nezadovoljna donesenom odlukom formalno zatražila ispravku „greške“, a suštinski ukazujući na „pravnu pogrešku“³⁹ sadržanu u odluci tijela vlasti prve instance, onda bi, neizostavno, takav podnesak trebalo tretirati kao žalbu.⁴⁰

Inače, donosilac akta, ako ocijeni potrebnim, može, prije donošenja akta o ispravci, održati i usmenu raspravu (*processus verbalis*). Održavanje usmene rasprave u ovim predmetima, međutim, nije obligatorno, odn. ne radi se, bezuslovno, o slučajevima utvrđivanja građanskih prava i obaveza iz člana 6. stav 1. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (1950.), već isključivo o procesnim pitanjima.⁴¹ Kazali smo i da postojeći sudski procesni za-

---

navedeno u obrazloženju presude (od 1. siječnja 2008. do isplate), zbog čega je tužitelj podneskom primljenim u Trgovačkom sudu u Zagrebu 4. svibnja 2011. predložio donošenje dopunske presude. Kako je o tužiteljevom zahtjevu za isplatu zatezne kamate odlučeno, ali je pri tome samo propušteno navesti razdoblje na koje se kamata odnosi, ovaj sud smatra da nema potrebe za donošenjem dopunske presude, već tužiteljev prijedlog smatra prijedlogom za ispravak presude.“ (*Odluka Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Pž. 1426/2009-10 od 17. maja 2012. godine*).

38 Očigledne greške u pisanju i računanju u rješenju nisu razlog za uvažavanje tužbe u upravnom sporu, jer se te greške mogu u svako doba ispraviti. (*Presuda: Us. 3642/78 od 09. maja 1979. godine*).

39 Shvaćenu, u ovom smislu, kao žalbeni razlog – pogrešna primjena normi materijalnog prava, bitna povreda odredaba postupka i pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje.

40 Ako je sud, umjesto kondemnatornom, deklaratornom odlukom odlučio o troškovima postupka radi se o pogrešnoj formiranoj volji suda u vrijeme donošenja odluke, a ne o grešci nastaloj prilikom pisanja odluke. Zato se ta odluka ne može ispravljati rješenjem. Umjesto toga, stranka nezadovoljna odlukom suda može tu odluku pobijati žalbom. (*odluka Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Pž. 5849/05 od 25. oktobra 2005. godine*).

41 Doduše, donošenjem nezakonitog i nepravilnog akta o ispravci, u onim

koni ne sadrže izričitu odredbu o roku u kojemu je adresant dužan da donese akt o ispravci nakon što sam uoči postojanje očigledne netačnosti ili što adresati pravnog akta podnesu formalni zahtjev za ispravkom. No, to još ne znači da nikakav rok, u našem poretku, ne postoji. Nema nikakve sumnje da tehnička ispravka nije složena stvar koja bi iziskivala iščekivanja i višemjesečni rad. Zato i mislimo da to treba učiniti u razumnom roku. Suprotno poimanje bi učinilo ovaj pravni institut krajnje iluzornim i teorijskim, odn. obesmisliilo bi ga u toj mjeri da bi došlo u pitanje realizacija upravo garancija, „prava na pravično suđenje u razumnom roku“⁴² iz člana 6. stav

---

slučajevima kada nisu ispunjene zakonske pretpostavke, može se uticati na nastanak, modifikaciju i prestanak građanskih prava i obaveza.

- 42 Jasno je da se konvencijski pojam „suđenja“ ne smije svoditi samo na „usmenu raspravu“, nego se proteže na cijeli postupak koji se vodi radi zaštite ili ostvarenja kakvog subjektivnog prava. Istina, konvencijski pojam razumnog roka jeste pravni standard, odn. njegovo bliže određenje je prepušteno pravnoj teoriji i sudskoj praksi u svakom pojedinačnom slučaju. Doc. dr Bojan Spaić, na momente pozivajući se i na druge autore, navodi da se, u anglosaksonskom pravnom krugu, pojam pravnog standarda nekada koristi kao generički termin koji označava sve naloge za ponašanje, bez specifičnog pravnog značenja. Lorenc Solum ovaj pojam koristi da bi označio pravne norme koje su opštije od pravnih pravila i manje opšte od pravnih principa. Njegov je stav da su standardi isključivi skupovi pravila koja su obavezujuća za sudije prilikom odlučivanja. Konačno, u jugoslovenskoj pravnoj teoriji, prema Radomiru Lukiću, pravni standardi se određuju kao „neodređeni pojmovi s normativnim karakterom“ tj. kao pojmovi koji u sebi sadrže pravila o ponašanju, bez preciziranja ponašanja koje se očekuje. Vidjeti Spaić B., *Kako baratati pravnim principima*, istraživački rad broj 1/2016, Centar za pravosudna istraživanja, CEPRIŠ Beograd, str. 5. Evropski sud za ljudska prava, pak, u nizu svojih odluka (*Evropski sud za ljudska prava, Mikulić protiv Hrvatske, aplikacija broj 53176/99 od 7. februara 2002. godine, Izvještaj broj 2002-I, stav 38., etc.*) polazi od teze da se „razumnost trajanja postupka u svakom predmetu treba procijeniti na osnovu posebnih okolnosti predmeta i uzimajući u obzir kriterije koji su navedeni u praksi“. Naravno, i ovdje postoji prostor za zakonodavnom intervencijom propisivanjem tačnog roka u kojemu su državni organi, odn. pravna lica kojima je povjereno obavljanje javnih ovlaštenja, dužni riješiti po prijedlogu stranke za ispravkom. Međutim, činjenica jeste da to, i kod najprostije ispravke, zahtijeva trošenje resursa tijela koje je donijelo taj akt. Resursi koji su na raspolaganju državnom aparatu su ipak ograničeni. Otuda bi se moglo javiti protivljenje propisivanju čvrstog roka za donošenje odluke po tim zahtjevima. No, i ovdje pitamo – zar ispravku sudske odluke *mora* da izvrši sudija? Uostalom, da

1. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (1950.).

3.4. Predmet primjene ovog pravnog instituta

Greškom, u smislu ovog pravnog instituta, smatraju se pogreške u imenima i brojevima, kao i druge očigledne pogreške u pisanju (*error in syllaba non nocet*, lat. pogreška u pisanju ne škodi) i računanju (*error calculi non nocet*, lat. pogreška u računanju ne škodi), učinjene u sudskoj ili upravnoj odluci (a ne na nekom drugom mjestu – evidencijama, registrima, etc.). Jako je bitno uočiti da se, kod ispravljanja odluke, u posmatranom diskursu, uvijek, radi o ispravljanju pogrešaka u tekstu odluke, a nikako o izmjenama sadržaja (kvantitativnog ili kvalitativnog) donijete odluke.⁴³

Upotrebom ovog pravnog instituta se, *in abstracto*, ne mogu ispravljati greške u suđenju, niti pogrešna odluka po zahtjevima stranaka. Takva vrsta grešaka se može ispravljati samo u postupku po redovnim i vanrednim pravnim lijekovima.⁴⁴ Upravo zato samo i uslovno

---

li, u svim sudskim predmetima, u našoj zemlji, sudsku funkciju obavljaju, samo i isključivo, sudije? Vidimo, i u našem i u uporednom pravu, drugačija rješenja. Uopćeno uzevši, uvjereni smo da delegacija nadležnosti za obavljanje izvjesnih poslova, uz uspostavljanje adekvatnih mehanizama kontrole, može tada voditi racionalnijoj upotrebi resursa unutar državnog aparata.

43 „Ispravljanje presude može se izvršiti samo ako se radi o očiglednim grešakama u pisanju i računanju. Ispravkom presude ne može se otklanjati pogrešna odluka o zahtjevima stranaka.“ (*Odluka Vrhovnog suda Srbije, Gž. 3265/76*). „Kako iz sadržaja spisa proizlazi da je upravitelj tužitelja u tužbi ispravno naveden i da je tijekom postupka u svim podnescima također ispravno naveden to su neosnovane tvrdnje tuženika da je došlo do subjektivne preinake tužbe, jer se cjelokupni postupak vodio u odnosu na iste tužitelje zastupane po upravitelju. Tek u prvostupanjskoj presudi je pogrešno naveden upravitelj pod nazivom „M. R. d.o.o.“, pa proizlazi pravilnim zaključak suda prvog stupnja da je do toga došlo pogreškom prilikom pisanja, pa su protivno stavu tuženika bili ispunjeni uvjeti za postupanje sukladno odredbi čl. 342. st. 1. i 2. ZPP-a, odnosno za ispravak presude u nazivu upravitelja.“ (*Odluka Županijskog suda u Rijeci, Gž. 21/2017-2 od 10. aprila 2017.godine*).

44 „Ako je sud deklaratornom odlukom umjesto kondemnatorne odlučio o troškovima postupka, ta se pogreška ne može ispravljati rješenjem. Umjesto toga, stranka nezadovoljna odlukom suda može tu odluku pobijati žalbom.“ (*Odluka Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Pž.5849/05 od 25. ok-*

možemo prihvatiti stav koji se često citira iz jedne presude ranijeg Vrhovnog suda Hrvatske i koji glasi: „Kada je presudom utvrđeno pravo vlasništva na zgradi, ali nisu u potpunosti navedene oznake čestica na kojima se ona nalazi, naknadno unošenja podataka tih čestica smatra se ispravkom presude.“⁴⁵ Potonji stav bi mogli prihvatiti samo pod jednim uslovom – ako se time ne dira u sadržaj izrečene odluke. I pogreške u zbrajanju katkada mogu imati suštinski, a ne sporedni, tehnički, karakter.⁴⁶

---

tobra 2005. godine). „Ako su rješenjem o dosudi nekretnine kupcu dosuđene nekretnine identične nekretninama označenim i u oglasu o prodaji pa se kasnije po mjerniku ustanovi da su kupcu prodane pogrešno označene nekretnine, taj propust sud ne može otkloniti donošenjem rješenja o ispravku rješenja o dosudi.“ (*Odluka Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Pž. 5696/08 od 16. septembra 2008. godine*). „Odluka o početku tijeka zakonskih zateznih kamata predstavlja odluku o meritumu stvari glede sporednih traženja, pa se ona može mijenjati samo u postupku po izjavljenim pravnim lijekovima. Prema tome, u konkretnom slučaju nisu bile ispunjene pretpostavke da se primjenom instituta ispravljanja presude, odluka suda u tom dijelu mijenja.“ (*Odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Rev. 945/1998-2 od 06. marta 2001. godine*). „Ispravkom se ne može mijenjati sadržaj izreke presude kada je on rezultat (eventualne) pogrešne odluke suda o osnovanosti tužbenog zahtjeva, jer bi to bilo protivno načelu vezanosti suda za presudu od dana njenog donošenja, odnosno pravnog učinka presude prema strankama od dana donošenja, odnosno dostavljanja (član 197. ZPP-a). Pogrešan sadržaj volje suda izražene u trenutku donošenja presude odnosno pogreške u suđenju ispravljaju se podnošenjem pravnih lijekova, a ne podnošenjem prijedloga za ispravku presude.“ (*Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj 42 I P 000635 11 Rev od 21. februara 2013. godine*).

45 *Odluka Vrhovnog suda Hrvatske, GŽ. 74/82 od 28. oktobra 1982.godine.*

46 U jednom revizijskom predmetu pred hrvatskim sudovima, pojavio se problem kod zbrajanja iznosa sporednih potraživanja (kamata) kod ostvarenja prava na reviziju. Citiraćemo nešto šire obrazloženje: „Rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske, posl. broj Rev-383/06-2 od 22. kolovoza 2006., odbacena je revizija tužitelja kao nedopuštena. Tužitelj je podnio prijedlog za ispravak gore navedenog rješenja... U prijedlogu navodi da u konkretnom predmetu zbroj kamata na zadane iznose glavnice premašuje iznos za reviziju, jer da zbroj zakonskih zateznih kamata na iznose glavnice iznosi 707.330,84 kn, a ne iznos manji od 500.000,00 kn, kako to u svojoj odluci navodi revizijski sud, zbog čega smatra da je revizija tužitelja bila dopuštena i da sud nije imao razloga ovu odbaciti kao nedopuštenu. Kako smatra da se radi o očitoj pogreški u računanju kamata, predložio je da se stavi izvan snage navedeno rješenje, te o reviziji tužitelja odluči. Prijedlog za

Još ćemo se zadržati na polju sudske prakse. U provedenim ostavinskim postupcima je jako česta pojava da sve nekretnine iz ostavinske mase ne budu identifikovane po podacima starog i novog premjera, tako da izostane unošenje podataka jednog premjera u izreku rješenja o nasljeđivanju. To izaziva neprovodivost rješenja o nasljeđivanju u onom javnom registru koji vodi evidencije stvarnih prava na nekretninama sa nedostajućim podacima. Naravno, često stranke, kasnije dođu do tih podataka i žele da isprave/dopune nepotpuno osnovno rješenje o nasljeđivanju. Na pitanje da li se tada radi ispravci ili dopuni osnovnog rješenja o nasljeđivanju, sudska praksa je zauzela stav da, u tom slučaju, treba donijeti dopunsko rješenje o nasljeđivanju.⁴⁷ Upotrebom ovog pravnog instituta se ne mogu ispravljati greške u stranačkim dispozicijama u postupku, bez obzira na njihovu prirodu i porijeklo. I o tome se izjašnjava sudska praksa.⁴⁸ Odredbe o tome

---

ispravak nije osnovan.... Prema tome, u situaciji u kojoj je sud našao reviziju nedopuštenom i ovu odbacio, sve da je revizijski sud svojim rješenjem pogrešno ocijenio da visina sporne kamate ne prelazi iznos predviđen za dopuštenost revizije, takva pogreška ne bi predstavljala razlog za ispravak rješenja...pa je prijedlog za ispravak odbijen.“ (*Odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Rev. 383/06-4*).

47 *Odluka Županijskog suda u Varaždinu, Gž. 702/06-2 od 10. augusta 2006. godine.*

48 „Ispravljanje sudske odluke može se vršiti kada se radi o očiglednoj pogreški suda nastaloj prilikom pisanja odluke. Stoga nije dopušteno vršiti ispravku grešaka koje su nastale greškom stranaka pa makar bile i očigledne.“ (*Odluka Okružnog privrednog suda u Novom Sadu, P. 37492/89*). „Ispravljanje sudske odluke rješenjem sud može učiniti samo ako je greškom suda došlo do pogreške u pisanju ili računanju. Međutim, ako je sud donio odluku identično postavljenom tužbenom zahtjevu (ovršnom prijedlogu), sud ne može ispravljati svoju odluku jer nije sud nego tužitelj (ovrhovoditelj) pogriješio u pisanju i računanju.“ (*Odluka Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Pž. 6268/04 od 17. januara 2006. godine*). „Smisao navedene zakonske odredbe jest da sud ispravlja svoje pogreške koje je između ostalog učinio u pisanju presude, a ne da kroz institut ispravka presude ispravlja pogreške u pisanju stranaka, pa makar se te pogreške odnose i na sadržaj tužbenog zahtjeva.“ (*Odluka Županijskog suda u Velikoj Gorici, Gž 60/2017-2 od 02. februara 2017. godine*). „Kada je tužitelj u tužbi pogrešno napisao ime i prezime osobe tuženika, pa ga na isti način naznači i sud u presudi, tada se ne radi o pogrešci suda pri pisanju presude, pa u tom slučaju ne postoje ni razlozi zbog kojih bi tužitelj mogao tražiti donošenje rješenja o ispravku presude.“ (*Odluka Županijskog suda u Bjelovaru, Gž. 1484/09-2 od 07. januara 2010. godine*). „Temeljem prednjih utvrđenja pravilno su nižestupanjski sudovi primi-

su prisilnog karaktera (*ius cogens*), pa ih i sporazum stranaka ne može derogirati.⁴⁹

Na kraju ovog poglavlja ćemo kazati da su svi dijelovi netačne odluke podložni ispravci (oznaka poslovnog broja i datuma donošenja odluke, uvod ili preambula, izreka ili dispozitiv, obrazloženje, pouka o pravnom lijeku). Dilemu, u radu praktičara, jeste izazvala mogućnost ispravke pogreške u imenima i brojevima, u pisanju i računanju, drugim tehničkim greškama i uopće očiglednim netačnostima, u zaključenom sudskom ili upravnom poravnanju (nagodbi). Poznato jeste da nagodba zaključena pred organima državne vlasti ima dvojak (dualni) karakter: ima karakter odluke (u procesno-pravnom smislu) i ima karakter građansko-pravnog ugovora stranaka (u materijalno-pravnom smislu).⁵⁰ Zaključenom nagodbom se, jednovremeno, sporazumno razrješava spor i okončava postupak. Citiraćemo, prije našeg odgovora na ovo pitanje, jedan stav inostrane sudske prakse do kojega smo došli: „Odredbе članaka 342. i 347. ZPP odnose se isključivo na mogućnost ispravka presude i rješenja kao odluka suda, a nikako i na mogućnost ispravka

---

jenili materijalno pravo kada su odbili prijedlog tužitelja za ispravljanje navedene presude u smislu da se umjesto čest. zem. 952/2 k.o. B. označi čest. zem. 950/2 k.o. B., ispravno ocijenivši da se u konkretnom slučaju ne radi o očitijoj pogrešci suda nastaloj u pisanju (*lapsus machinae*). Naime, u konkretnom slučaju radi se o očitijoj grešci tužitelja (a ne suda!) koji su u postavljenom tužbenom zahtjevu pogrešno umjesto čest. zem. 950/2 k.o. B. naznačili čest. zem. 952/2 k.o. B.. Takva pak greška tužitelja ne može se otkloniti primjenom instituta ispravljanja presude reguliranog čl. 342. ZPP-a, a koji se odnosi samo na očite greške suda nastale prilikom pisanja presude.“ (*Odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Rev. 3034/2000-2 od 15. oktobra 2003. godine*). Prema pravnom shvaćanju u odluci Gž-1484/09 ne radi se o pogrešci pri pisanju presude kada je tužitelj u tužbi pogrešno napisao ime i prezime osobe tuženika i na isti način ga naznačio i sud, pa u tom slučaju ne postoje ni razlozi zbog kojih bi tužitelj mogao tražiti donošenje rješenja o ispravku presude.“ (*Odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Revr. 1100/2016-3 03. maja 2017. godine*).

49 Odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Gž. 35/1998-2 od 17. septembra 1998. godine

50 Sudsko poravnanje, iako ima isto procesualno pravno dejstvo kao i pravosnažna presuda, iako je izvršni naslov, ipak nije sudska odluka, nego je sporazum - ugovor parničnih stranaka zaključen pred sudom i unesen u zapisnik, pa se kao ugovor može pobijati tužbom, ako postoje uslovi koje predviđaju pravna pravila građanskog materijalnog prava.“ (*Odluka Vrhovnog suda Crne Gore, Gž. 232/64*).

sudske nagodbe bez obzira na to je li ona zaključena u tijeku parnice (članak 321. ZPP) ili pak prije pokretanja parnice (članak 324. ZPP).⁵¹ Mi se, međutim, sa ovim stavom, nikako, ne možemo složiti. Istina, uslijed miksa procesno-pravnih i materijalno-pravnih obilježja, danas se smatra da se sudska nagodba, recimo, ne može pobijati redovnim ili vanrednim pravnim lijekovima, već može biti pobijana samo tužbom (kao i svaki drugi građansko-pravni ugovor). To je jedino pravno sredstvo. Pa ipak, citirano tumačenje iz sudske prakse, koje na ovom mjestu izlažemo kritici, praktično bi dalo vrlo širok prostor za povredu prava strana, od strane bilo kojih državnih organa, bez mogućnosti korištenja djelotvornog pravnog lijeka. Čak ako bismo ostavili po strani evidentnu neekonomičnost ponovnog pokretanja parnice (i stavljanje pretjeranog tereta na pojedinca, zbog greške u radu državnih organa⁵²), takva tužba radi pobijanja sudske nagodbe bi bila odbačena kao neblagovremena. Tužba u ovom slučaju, naime, mora biti podnijeta u roku od tri mjeseca (u distriktu Brčko – u roku od jedne godine) od dana saznanja za razloge pobijanja, a najkasnije u roku od pet godina od dana zaključenja sudske nagodbe, a razlozi mogu biti samo mane stranačke volje (zabludi, prisuda ili prevara).⁵³ Utoliko, i mislimo da se zaključena nagodba može ispravljati rješenjem (u parničnim postupcima) ili zaključkom (u upravnim postupcima).

3.5. Forma i sadržina odluke o ispravci očigledne pogreške

Ispravljanje se vrši donošenjem akta o ispravci, u upravnim postupcima – zaključkom, a u ostalim/sudskim postupcima – rješenjem. Izreka akta o ispravci (rješenja ili zaključka) treba da, uz pozivanje na akt koji se ispravlja, sadrži navod o tome u čemu se ogleđa netačnost u aktu koji se ispravlja i naznaku kako taj akt treba da glasi nakon ispravke. Ako se, recimo, ispravlja dio izreke neke odluke, nema potrebe da se ponavlja cijela izreka tog ispravljenog akta i u izreci aktu o ispravci.⁵⁴

---

51 Odluka Županijskog suda u Rijeci, Gž. 472/1997 od 14. januara 1998. godine

52 Evropski sud za ljudska prava smatra da „greške počinjene od strane državnih tijela treba da služe u korist pogođenih osoba, pogotovo kada niti jedan drugi sukobljeni privatni interes nije ugrožen“. (vidi, *Evropski sud, Marija Božić protiv Hrvatske, presuda od 24. aprila 2014. godine, stav 56.*)

53 Čl. 92. ZPP-a RS, čl. 59. ZPP BIH, čl. 92. ZPP FBiH i čl. 205. ZPP Brčko

54 „U izreku rješenje o ispravci greške se ne upisuje sadržaj tužbenog zahtje-

Svakako da akt o ispravci mora biti obrazložen tako da se jasno mogu vidjeti razlozi kojima se donosilac tog akta rukovodio vršeći ispravku.⁵⁵ Moguće je, hipotetički, da se, i u aktu kojim se vrši ispravka, potkrade kakva tehnička greška. Tada su moguće dvije situacije: *pro primo*, da ispravljeni akt opet nije ispravljen onako kako treba i *pro secundo*, da ova ponovno učinjena greška ne utiče na ispravljeni akt, već seisključivo tiče akta o ispravci. U prvom slučaju, kako akt o ispravci postaje sastavni dio akta koji se ispravlja, onda se neće donijeti akt o ispravci ranijeg akta o ispravci, već se ima donijeti još jedan akt o ispravci prvobitnog/osnovnog netačnog akta.⁵⁶ U drugom slučaju, treba se donijeti akt o ispravci ranijeg akta o ispravci (*ad exemplum*, u prvom rješenju o ispravci je naveden pogrešan poslovni broj spisa).

Kako smo kazali, organi vlasti, imaju mogućnost da sami, i to bez posebnog prijedloga stranaka ili trećih lica, spoznaju i otklone vlastitu grešku. Za razliku od slučaja – kada stranka izjavi prijedlog za ispravku – i kada se ima donijeti akt kojim se odlučuje o osnovanosti tog zahtjeva, organ vlasti kada cijeni da ne postoji nikakva tehnička greška neće donijeti nikakvu odluku. Strana sudska odluka o ispravci greške jeste, također, podložna priznanju.⁵⁷

---

va, već se upisuje broj ili riječi čija se ispravka vrši i kako one glase nakon ispravke, a sadržaj tužbenog zahtjeva je u osnovnom rješenju koje se ispravlja.“ (*Rješenje Kantonalnog suda u Bihaću, broj 20 0 P 031094 16 Gž od 4. maja 2017. godine*).

- 55 „Rješenje o ispravljanju presude u pogledu konkretne odluke sadržane u njenoj izreci mora biti obrazloženo.“ (*Odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Rev. 1093/2007-2 od 14. maja 2008.godine*).
- 56 „Odredbama zakona o upravnom postupku nije propisana mogućnost donošenja zaključka o ispravci greške u ranijem posebnom zaključku o ispravci greške u rješenju.“ (*presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj 07 0 U 000102 09 Uvp od 27. maja 2011. godine*).
- 57 „Rješenje o ispravku presude stranog suda kojim je promijenjen podatak odlučan za identifikaciju ovršenika smatra se stranom odlukom za koju ovrhovoditelj također treba zatražiti priznanje jer presuda i rješenje o ispravku te presude zajedno predstavljaju ovršnu ispravu priznatu od strane suda u Republici Hrvatskoj.“ (*Odluka Županijskog suda u Varaždinu, Gž. Ovr. 572/2017-2 od 25. jula 2017.godine*).

3.6. Pravo žalbe protiv odluke o ispravci očigledne pogreške

Nikako ne nalazimo pravilnim postupanje pojedinih tijela sudske vlasti prvog stepena koji, u poucio pravnom lijeku protiv rješenja o ispravci, navode da protiv tog rješenja nije dozvoljena žalba. Takva pravna pouka nije i ne može biti pravilna. Protiv rješenja o ispravci koje je donio prvostepeni sud je uvijek dozvoljena posebna žalba. Štaviše, ona je uvijek dozvoljena i protiv onog rješenja o ispravci kojim se ispravlja odluka protiv koje inače nije dozvoljena žalba. Za ovakav naš zaključak nudimo dva argumenta. Prvi je sadržan u zakonima o parničnom i krivičnom postupku. U odredbama tih zakona nije sadržana izričita zabrana žalbe protiv rješenja o ispravci. Ali, jeste, u tim zakonima jasno propisano da se protiv rješenja suda donesenog u prvom stepenu, uvijek može podnijeti žalbu izuzev kada je izričito određeno da žalba nije dopuštena.⁵⁸ Jasno je i da se ne radi o odlukama koje se donose u pripremanju usmene rasprave (kada, također, nije dozvoljena posebna žalba). Drugim riječima, nema izričite zabrane žalbe protiv rješenja o ispravci, pa se smatra *ex lege* da je takva žalba i dozvoljena. Drugi naš argument se svodi na *argumentum a contrario*. Šta bi se desilo, u situaciji, kada organ prvog stepena donese potpunonezakonito i nepravilno rješenje o ispravci kojima može i da poništi sve pravne učinke odluke koja se ispravlja? Kako stranka može da zaštiti svoja prava? Podsjetićemo da Bosna i Hercegovina svim licima pod svojom jurisdikcijom garantuje pravo na djelotvoran pravni lijek.

In ultima linea, tvrdnja da nije dozvoljena posebna žalba protiv akta o ispravci takve presude, iako znamo da se, i aktom o ispravci greške može, i to vrlo direktno, nezakonito, odlučiti o nečijim građanskim pravima i obavezama, vodi cijelu takva tvrdnju *ab absurdum*. *Ex adverso*, nije dozvoljena posebna žalba protiv rješenja o ispravci koji donosi sud druge ili treće instance.⁵⁹

---

58 Čl. 318. ZKP BiH, čl. 334. ZKP RS, čl. 334. ZKP FBiH, čl. 318. ZKP Brčko

59 „Rješenje kojim sud ispravlja svoju presudu donesenu u drugostupanjskom postupku ili kojim odbija prijedlog stranke da se presuda ispravi nije rješenje doneseno u prvostupanjskom postupku. Takvim rješenjem se u smislu odredbi čl. 342. ZPP samo ispravlja (ili ne ispravlja) već postojeća presuda. Ono nije rezultat nekog posebno prethodno provedenog postupka....Dakle, ne traži se da stranka svojim prijedlogom inicira neki poseban postupak za ispravljanje presude. Rješenjem o ispravljanju ne donosi se nova presuda nego se ispravlja postojeća s tim da ispravljanje može biti učinjeno i tako

Inače, ova dilema ne postoji (ako uopšte i treba da postoji!) kod upravnog postupka, jer je tamo izričito zajamčena posebna žalba protiv zaključka kojim se već doneseno rješenje ispravlja ili kojim se odbija prijedlog za ispravljanje. Kod upravnih stvari treba skrenuti pažnju na pravnu prirodu akta o ispravci greške kod akata poslovanja.⁶⁰ Žalbeni postupak koji se vodi protiv prvostepenog akta o ispravci greške će odrediti i datum pravomoćnog okončanja postupka.⁶¹

3.7. Pravo žalbe protiv ispravljene odluke

Žalba je kontrolno-pravno sredstvo – redovan pravni lijek u našem pravu. No, bez obzira na prirodu ispravljenog akta (one odluke protiv kojih je dozvoljena samostalna žalba, one protiv kojih je dozvoljena nesamostalna žalba i one protiv kojih nije uopće dozvoljena žalba), u žalbenom postupku koji se vodi protiv akta o ispravci nije moguće preispitivanje pravilnosti i zakonitosti akta koji se ispravlja,

---

da se zamijeni postojeći prijepis i strankama dostavi ispravljeni prijepis presude (u slučaju iz čl. 342. st. 3. ZPP). Rješenje drugostupanjskog suda kojim ispravlja svoju presudu je rješenje koje je doneseno u tom istom drugostupanjskom postupku, a ne u nekom posebnom (odvojenom) postupku, koji je taj sud (u ovom slučaju Županijski sud u Šibeniku) proveo kao prvostupanjski sud. To se odnosi i na rješenje kojim se odbija prijedlog za ispravljanje presude. Ne mogu, naime, paralelno teći dva odvojena postupka; jedan drugostupanjski u povodu žalbe u kojem je donesena drugostupanjska presuda, a drugi prvostupanjski postupak u kojem bi sud koji je donio drugostupanjsku presudu donio, sada kao prvostupanjski sud, rješenje o ispravljanju ili o neispravljanju te drugostupanjske presude. Prema odredbi čl. 400. st. 1. ZPP stranke mogu izjaviti reviziju i protiv rješenja drugostupanjskog suda kojim je postupak pravomoćno završen u sporovima u kojima bi revizija bila dopuštena protiv drugostupanjske presude (članak 382.).“(*odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Rev. 943/2008-2 od 20. augusta 2008.godine*).

- 60 Pravni akt kojim se ispravlja greška u aktu poslovanja – nije upravni akt. Iz sudske prakse: „Zaključak o ispravku rešenja koje ne predstavlja upravni akt već akt poslovanja, ne može imati karakter upravnog akta, jer se odredbe ovog člana (ispravljanje grešaka u rešenju) odnose na upravne akte, a ne na akte poslovanja.“ (*Odluka Upravnog suda Hrvatske, U. 711/75 od 15. marta 1975. godine*).
- 61 „Rješenjem drugostupanjskog suda kojim je potvrđeno prvostupanjsko rješenje o ispravku izreke presude postupak je pravomoćno završen.“ (*odluka Vrhovnog suda Hrvatske Rev. 676/95*).

već se, u ovom postupku, može samo preispitati ispunjenost zakonskih pretpostavki za donošenje akta o ispravci. Drugačije postupanje bi značilo da stranka ima pravo na dva žalbena roka protiv akta koji se ispravlja.⁶²

4. PRAVNI UČINCI ISPRAVKE OČIGLEDNE POGREŠKE

Nakon što akt o ispravci bude donesen, on se ima dostaviti strankama, razumije se da to jeste zakonska obaveza i preduslov njegove formalne pravomoćnosti. Potom je potrebno izvršiti akt o ispravci.

Analizom sudskih i upravnih spisa praktično je bilo nemoguće doći do akta o ispravci koji je izvršen pravilno i u cijelosti. Objasnićemo našu tvrdnju. Pravni učinci pravomoćne odluke o ispravci djeluju retroaktivno, *ex tunc*; ti pravni učinci djeluju od istog onog dana od koga proizvodi pravni učinak rješenje koje se ispravlja. Ne bi bilo smisljeno da pravni učinci djeluju tek od pravomoćnosti akta o ispravci, *ex nunc*, kada bi to značilo da postoji, u pravnom životu ispravljenog akta, jedan međuperiod (između datuma dvije formalne pravomoćnosti – formalne pravomoćnosti akta koji se ispravlja i formalne pravomoćnosti akta o ispravci), u kojemu je snazi neispravljeni akta greškom, pa prema tome utoliko nejasan i neodređen akt. Sticanjem

62 „Stranka ima pravo posebne žalbe protiv zaključka kojim se ispravlja doneseno rješenje, ali se ta žalba može odnositi samo na zaključak o ispravci greške, a ne može se uzeti kao povod da se žalbom pobija i samo rješenje.“ (odluka Upravnog suda Hrvatske, Us. 3262/77 od 01. februara 1978. godine, kao i presuda: Už. 8060/59 od 14. novembra 1959. godine). „U postupku po žalbi na zaključak o ispravci rješenja može se cijeliti samo je li taj zaključak donesen u skladu s ovim odredbama ZUP-a, a ne i je li pravilno i zakonito rješenje koje se zaključkom ispravlja.“ (Presuda: Už. 1021/70 od 11. septembra 1970. godine). „Naime, temeljem odredbe članka 342. stavka 1. ZPP-a, ispravit će se u svako doba pogreške u imenima i brojevima i druge očite pogreške u pisanju i računanju u presudi. Međutim, 1. tužitelj uopće nije zatražio ispravak presude, bez obzira što je svoj prijedlog tako nazvao, jer on (sadržajno) traži da se izmijeni sadržaj izreke presude. Ukoliko je tužitelj smatrao da prvostupanjski sud svojom presudom nije odlučio o postavljenom tužbenom zahtjevu, nego o nekom drugom tužbenom zahtjevu, tada je presudu trebao pobijati žalbom. Kako on to nije učinio, presuda je postala pravomoćna i više nije moguće mijenjanje izreke presude, pogotovo ne prijedlogom za ispravak presude (koji u biti to nije).“ (Odluka Županijskog suda u Rijeci, Gž. 816/2017-2 od 22. maja 2017. godine).

formalne pravomoćnosti, akt o ispravci postaje sastavni dio akta koji se ispravlja. Dolazimo do jedne pravne fikcije koja se ogleda u tome da ispravljeni akt nikada nije bio zahvaćen greškom. Slijedom toga, sasvim je pravilna praksa onih sudova koji prilikom kasnijeg navođenja podataka o ispravljenom aktu obavezno navode i sam podatak o ispravci.⁶³

No, ni to još nije dovoljno. Potrebno je akt o ispravci izvršiti, u cijelosti. Evo kako: pravomoćan akt o ispravci se izvršavana način da se bilješka o ispravci unosi na kraju izvornika ispravljenog akta (*nota bene!*).⁶⁴ Ovaj upis bilješke o ispravci na ispravljenom aktu predstavlja u, pojedinim postupcima, zakonsku obavezu: zakoni o upravnom postupku propisuju da se bilješka o ispravci upisuje se u izvornik rješenja, a ako je to moguće, i u sve ovjerene prepise dostavljene strankama;⁶⁵ zakoni o parničnom postupku propisuju da se bilješka o ispravci samo upisuje u izvorniku odluke; dok zakoni o krivičnom postupku ne sadrže uopšte takvu obavezu.⁶⁶ To bi bilo po strogom pravu (*de rigore iuris*).

Ovakvo normativno rješenje o publiciranju, i to za ubuduće (*in futurum*), učinjene ispravke, kakou izvorniku tako i u svim dostupnim ovjerenim prepisima ispravljenog akta, sasvimima i svoje logično opravdanje: sprečavaju se moguće zloupotrebe, svjesno ili nesvjesno prikrivanje činjenice donesene ispravke, etc. Ovdje mislimo da se treba zalagati za dosljedniju primjenu propisa (u upravnom i parničnom postupku), a svakako, dopunom propisa oparničnom i krivičnom postupku, unijeti izričitu zakonsku obavezu upisa bilješke o ispravci i na pisanim otporcima netačnog akta (u parničnim postupcima), odn. i na izvorniku i na pisanim otporcima (u krivičnim postupcima). Nema potrebe čekati da

63 *Ad exemplum*, stoji slijedeća formulacija: „Presuda .... suda u .... broj.... od... (ispravljena rješenjem tog suda broj.... od....)“.

64 Takva službena zabilješka, koja se unosi na kraju izvornika, mogla bi ovako da glasi: „Rješenjem o ispravci .... suda u ... broj.... od..... (koje je postalo pravosnažno dana.....) je ispravljena presuda istog suda br.... od....., u uvodu/stavu ...izreke/obrazloženju/pouci o pravnom lijeku.“

65 Istini za volju – različita je situacija po entitetima: ZUP Brčko, ZUP FBiH i ZUP BiH ne sadrže tu obavezu. ZUP RS sadrži takvu obavezu, jer je zadržao rješenje iz čl. 219. ranijeg jugoslovenskog Zakona o opštem upravnom postupku, prečišćeni tekst (Sl. list SFRJ br. 47/86).

66 To je ona razlika na koju smo ukazali u fn. 24. ovog rada.

se takve nedozvoljene pojave zaista i dogode, odn. budu okidač za buduću izmjenu propisa. To treba spriječiti već prilikom normiranje. Nema niti smislenog opravdanja da bi u tom pogledu trebalo biti razlike između procesnih zakona, jer nema posebnih specifičnosti ovih upravnih procedura u odnosu na krivične, što bi iziskivalo asihrona rješenja.

5. O JOŠ NEKIM PITANJIMA ISPRAVKE OČIGLEDNE POGREŠKE

U prethodnom dijelu teksta smo govorilo o slučajevima kada se, potkrade tehnička greška, u isti mah, i u izvorniku i u pisanim otpavicima neke odluke. No, moguća je i drugačija situacija – da se pokaže nesaglasnost u pogledu kakve odluke sadržane u izreci između izvornika i otpavaka odluke. Ovakva druga situacija je danas rjeđa, zbog upotrebe računarske tehnike, koja garantuje vjerni preslik originalnog zapisa. Ali ako se i kada pojavi takva nesaglasnost između prijepisa presude i izvornika, tada se kao sadržaj odluke uzima ono što je sadržano u izvorniku.⁶⁷ Nakon što se uoči ovaj nesklad, postoji obaveza donosioca akta da se sačini novi pisani otpavak, usklađen sa izvornikom, uz naznaku da se tim prijepisom presude zamjenjuje prijašnji prijepis presude. U takvu slučaju rok za izjavljivanje pravnog lijeka u pogledu ispravljenog dijela presude teče od dana dostave ispravljenog prijepisa presude.⁶⁸

Ukazuje se da se ovim pravnim institutom ne mogu vršiti ispravke netačnosti u zapisnicima o usmenim raspravama održanim u postupcima kod državnih organa. Zapisnici o raspravama imaju dokaznu snagu javne isprave (engl. *public document*, njem. *öffentliche Urkund*), u pogledu

---

67 Odluka Višeg privrednog suda u Beogradu, Pž. 4215/83 od 16. februara 1984. godine.

68 „Međutim, u smislu citirane zakonske odredbe u slučaju kada se radi o ispravljanju u izreci presude potrebno je strankama dostaviti ispravljeni prijepis presude s naznakom da se tim prijepisom zamjenjuje prijašnji prijepis presude, jer bi se u protivnom tužitelj koji nije izjavio žalbu protiv presude našao u situaciji da u žalbi protiv rješenja o ispravku može iznositi samo razloge u pogledu postojanja uvjeta za ispravljanje presude - dakle, procesne prigovore, a ne suštinske prigovore. U takvom slučaju rok za izjavljivanje pravnog lijeka u pogledu ispravljenog dijela presude teče od dana dostave ispravljenog prijepisa presude.“ (Odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Rev. 238/1993-2 od 10. novembra 1993. godine, kao i odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Rev. 1549/1995-2 od 21. septembra 1995. godine).

podataka o toku i sadržini radnje postupka i datih izjava. To treba tumačiti tako da se tim zapisnikom posvjedočuje, odn. oborivo pretpostavlja se njihova istinitost (*praesumptio iuris tantum*), da je napisana izjava data tom organu zaista onako kako je i navedena, a ne da je ona i materijalno istinita. Također, na ovaj način se ne mogu ispravljati niti greške u službenim evidencijama koje se vode kod državnih organa.⁶⁹

Imali smo, provodeći terensko istraživanje za potrebe ovog rada, priliku vidjeti, u nekim entitetskim sudskim izvršnim spisima, ručno ispravljani, izvršni prijedlog od strane postupajućih sudija (istini za volju, samo u dijelu izvršnog prijedloga koji sadrži troškovnik – no, to nije uopšte objektivno opravdanje.). Postupajući izvršni sudija, umjesto da djelimično usvoji prijedlog za izvršenje tražioca izvršenja, a da u preostalom dijelu prijedlog odbaci kao neuredan ili odbije kao neosnovan – valjda da bi izbjegao pisanje obrazloženja rješenja u ovom odbijajućem dijelu – ručno, križanjem već upisanih i upisom novih podataka, po vlastitoj volji i nahođenju, „uskлади“ izjavljeni izvršni prijedlog, sa svojom voljom i.e. onako kako taj sudija smatra da izvršni prijedlog treba da izgleda, i onda sada ovako, „uređeni“ i „usklađeni“ prijedlog – i usvoji (rješenjem o dozvoli izvršenja). Ovakvo postupanje suda – još davno otjelotvoreno u maksimi „kadija te tuži, kadija te sudi“ – ne može se smatrati ispravkom greške, nego nezakonitim odbijanjem suda da sudi po zahtjevu za koji je nadležan.⁷⁰ Ovakvo nezakonito postupanje uočeno je i u hrvatskom pravosudnom sistemu.⁷¹

69 Zahtjev tužiteljice da se u matičnoj knjizi vjenčanih izvrši upis braka s drugim licem, a ne onim na koje je upis izvršen, ne predstavlja zahtjev za ispravku upisa, nego zahtjev za utvrđenje postojanja braka s drugim licem, a za odlučivanje o takvom zahtjevu nije nadležan organ uprave, nego sud. Iz obrazloženja: „Ispravka se može tražiti samo onda ako se radi o tzv. tehničkim greškama, a to su greške u imenima, brojevima, pisanju ili računanju, kao i druge očigledne netačnosti (čl. 219. st. 1. preuzetog ZUP-a), a kada se radi o uvjerenjima i drugim ispravkama koja izdaju državni organi o činjenicama o kojima se vodi službena evidencija i koja se moraju izdavati saglasno podacima službene evidencije, a koja imaju značaj javne isprave, a takav značaj ima i izvod iz matične knjige vjenčanih, isprava bi se mogla tražiti samo u slučaju ako izdati izvod nije u skladu s podacima službene evidencije iz matične knjige vjenčanih.“ (*odluka Vrhovnog suda FBiH, U. 54/96 od 07. maja 1997. godine*).

70 Nadovezujući se na takav zaključak, sada izlazi i da nije odlučeno sudskom odlukom, u cijelosti, po stranačkom zahtjevu, i.e. da je, u ovom jednom dijelu, postupak još u toku.

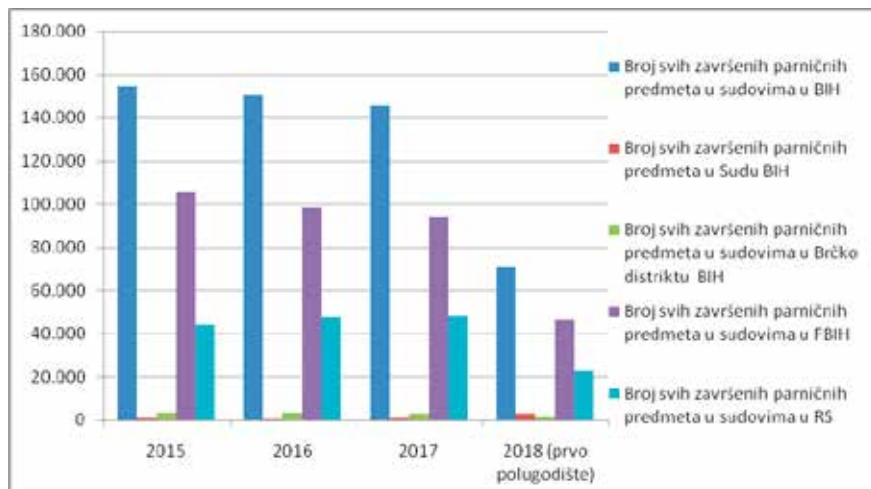
71 „Uređujući sudac nije ovlašten ručno ispravljati prijedlog za ovrhu uz oti-

6. STATISTIČKI PODACI O UČINJENIM ISPRAVKAMA U SUDOVIMA U BOSNI I HERCEGOVINI (U ZADNJE TRI GODINE)

6.1. Prikaz prikupljenih statističkih podataka

Prema statističkim podacima dobivenim iz Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BIH (VSTV BIH)⁷² utvrđen je ukupan broj završenih krivičnih i parničnih stvari u 2015. godini, 2016. godini, 2017. godini i prvoj polovini 2018. godini u svim sudovima u BIH, odn. ukupan broj učinjenih ispravki, u tim spisima, kako po sudovima tako i po administrativnim jedinicama u BIH. O tome ćemo u daljem tekstu ovog odjeljka.

DIJAGRAM BROJ 1: BROJ UKUPNO ZAVRŠENIH PARNIČNIH PREDMETA, PO GODINAMA I ADMINISTRATIVNIM JEDINICAMA, U SUDOVIMA U BOSNI I HERCEGOVINI

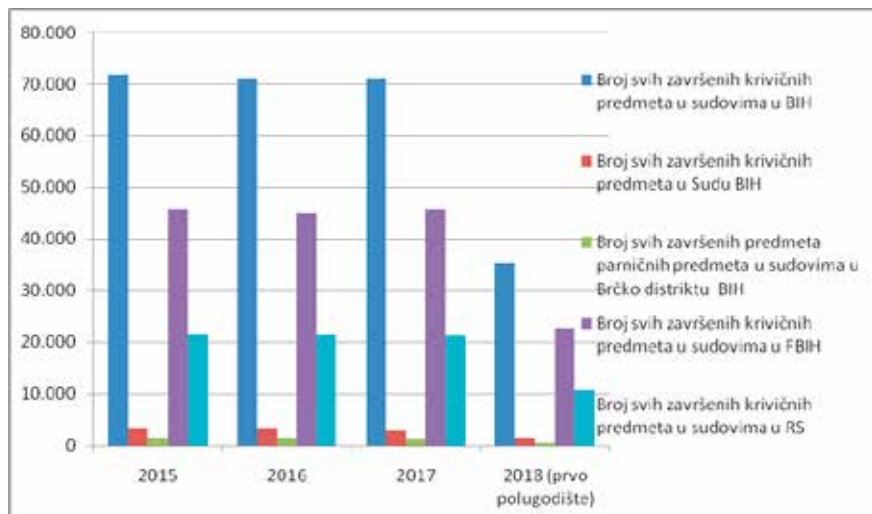

sak štambilja i parafa uz ispravak.“ (Odluka Županijskog suda u Varždinu, Gž. 3033/14-2 od 14. januara 2015. godine).

72 E-mail Odjela za pravosudnu upravu VSTV BIH od 29.08.2018. godine upućen autoru rada. Autor dužuje zahvalnost zaposlenicima tog odjela za blagovremenu dostavu zatraženih statističkih podataka.

U dijagramu broj 1 prikazan je ukupan broj završenih parničnih predmeta, u svim sudovima u BIH, po godinama i administrativnim jedinicama u BIH, odn. u 2015. godini sudovi su iskazali završenim (po svim osnovama: apsolutna nenadležnost, apsolutna zastara - ostali razlozi, delegacija/proslijeđivanje, mjesna nenadležnost, obustava postupka, odbačen zahtjev za rješavanje spornog pravnog pitanja, odbijeno sporno pravno pitanje, odluka u meritumu, odluka u meritumu sa održanom raspravom, odustanak od žalbe, predmet dostavljen drugom sudu na nadležnost, prekid postupka, presuda na osnovu odricanja, presuda na osnovu priznanja, presuda zbog propuštanja, prijedlog odbačen, procesna odluka, stvarna nenadležnost, sudska nagodba, tužba povučena, zamolnica izvršena, zamolnica nije izvršena, završeno na drugi način, završeno na drugi način/ostalo, završeno na drugi način/spajanje predmeta, završeno na drugi način/ustupanje predmeta) 154.569 predmeta (Sud BIH - 898 spisa, sudovi u distriktu Brčko - 3.480 spisa, sudovi u Federaciji BIH - 105.810 spisa i sudovi u RS - 44.381 spisa); u 2016.godini je, isto po svih navedenih 26 osnova, iskazano završenim 150.196 predmeta (Sud BIH - 564, sudovi u distriktu Brčko - 3.572, sudovi u Federaciji BIH - 98.193 i sudovi u RS - 47.867); u 2017.godini je iskazano završenim 145.657 predmeta (Sud BIH - 677, sudovi u distriktu Brčko - 2.892, sudovi u Federaciji BIH - 94.159 i sudovi u RS - 47.929); te u prvoj polovini 2018. godine je iskazano završenim 70.687 predmeta (Sud BIH - 268, sudovi u distriktu Brčko - 1.244, sudovi u Federaciji BIH - 46.530 i sudovi u RS - 22.645).

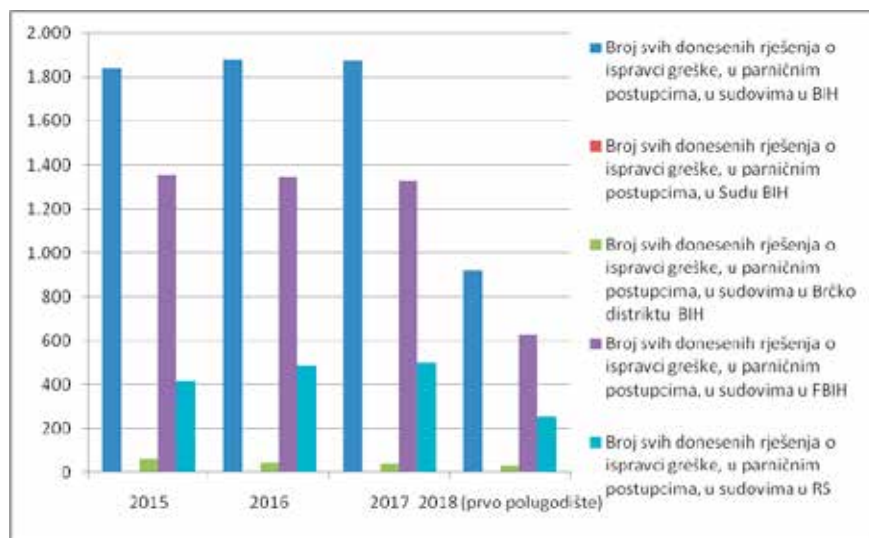
DIJAGRAM BROJ 2: BROJ UKUPNO ZAVRŠENIH KRIVIČNIH SPISA, PO GODINAMA I ADMINISTRATIVNIM JEDINICIMA U SUDOVIMA, U BOSNI I HERCEGOVINI

U dijagramu broj 2 prikazan je ukupan broj završenih krivičnih spisa, u svim sudovima u BIH, po godinama i administrativnim jedinicama u BIH, odn. u 2015. godini sudovi su iskazali završenim (po svim osnovama: amnestija, apsolutna nenadležnost, apsolutna zastara/izvršenja krivičnih sankcija, apsolutna zastara/nedostupnost optuženog ili drugi procesni razlozi, apsolutna zastara/ostali razlozi, apsolutna zastara/predmet zaprimljen nakon nastupanja zastare krivičnog gonjenja, brisanje osude, delegacija/proslijeđivanje - proslijeđen predmet drugom sudu, delegacija/proslijeđivanje - proslijeđen predmet drugom sudu zbog nemogućnosti formiranja vijeća, mjesna nenadležnost, nastupilo izvršavanje kaznene sankcije, nepokretanje postupka/punoljetstvo, nepokretanje pripremnog postupka prema maloljetniku, novčana kazna naplaćena, obustava postupka, obustava postupka iz razloga cjelishodnosti, odbijanje potvrđivanja optužnice, odluka po žalbi potvrđena, odluka po žalbi preinačena, odluka po žalbi ukinuta, odluka u meritumu, odluka u meritumu - organizovani kriminal, odluka u meritumu - ratni zločin, odustanak od žalbe, optužnica povučena, optužnica riješena na drugi način, pomilovanje, predmet dostavljen drugom sudu na nadležnost, predmet prešao u K fazu, prekid postupka, presuda na osnovu priznanja krivnje, presuda na osnovu sporazuma o priznanju krivnje, presuda sa kaznenim nalogom, prijedlog povučen, procesna odluka, relativna zastara - ostali

razlozi, stvarna nenadležnost, utvrđujuća presuda – djelo počinjeno u stanju neuračunljivosti, zamolnica izvršena, zamolnica nije izvršena, završeno na drugi način, završeno na drugi način - spajanje predmeta, te završeno na drugi način - ustupanje predmeta) 71.825 predmeta (Sud BIH – 3.160 spisa, sudovi u distriktu Brčko – 1.355 spisa, sudovi u Federaciji BIH – 45.630 spisa i sudovi u RS – 21.680 spisa); u 2016. godini je, isto po svih navedenih 44 osnova, iskazano završenim 70.954 predmeta (Sud BIH – 3.196, sudovi u distriktu Brčko – 1.363, sudovi u Federaciji BIH – 44.939 i sudovi u RS – 21.456); u 2017. godini je, po svim osnovama, iskazano završenim 70.972 (Sud BIH – 2.795, sudovi u distriktu Brčko – 1.203, sudovi u Federaciji BIH – 45.770 i sudovi u RS – 21.204); te u prvoj polovini 2018.godine je iskazano ukupno 35.301 završenih spisa (Sud BIH – 1.360, sudovi u distriktu Brčko – 550, sudovi u Federaciji BIH – 22.680 i sudovi u RS – 10.711).

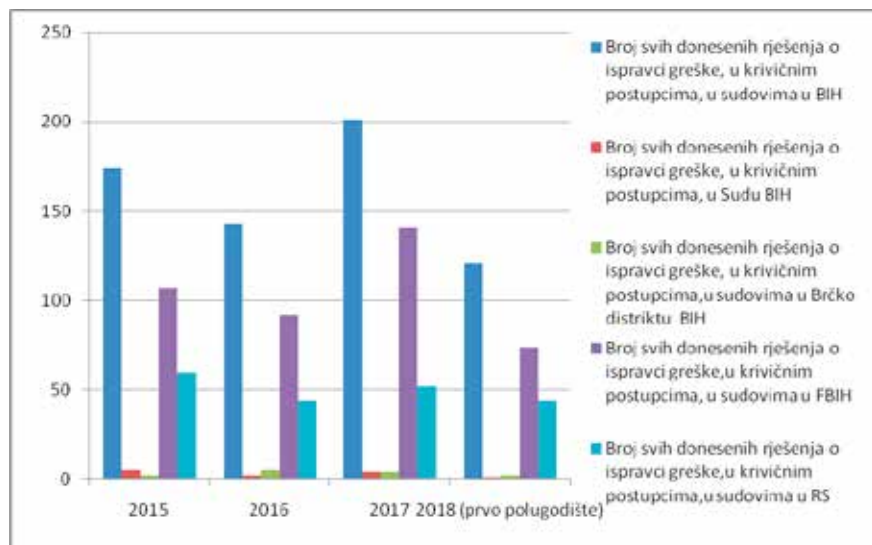
DIJAGRAM BROJ 3: BROJ UKUPNO DONIJETIH RJEŠENJA O ISPRAVCI GREŠKE, U PARNIČNIM PREDMETIMA, PO GODINAMA I ADMINISTRATIVNIM JEDINICIMA, U SUDOVIMA U BOSNI I HERCEGOVINI

U dijagramu broj 3 prikazan je ukupan broj donesenih rješenja o ispravci greške, u parničnim spisima, u svim sudovima u BIH, po godinama i administrativnim jedinicama u BIH, odn. u 2015. godini bh. sudovi su donijeli ukupno 1.837 rješenja o ispravci greške (Sud BIH – 5 ispravki, sudovi u distriktu Brčko – 61 ispravku, sudovi u Federaciji

BIH – 1.357 ispravki i sudovi u RS – 414 ispravki); u 2016. godini sudovi su donijeli ukupno 1.879 rješenja o ispravci greške (Sud BIH – 5 ispravki, sudovi u distriktu Brčko – 47 ispravki, sudovi u Federaciji BIH – 1.341 ispravku i sudovi u RS – 486 ispravki); u 2017. godini sudovi su donijeli ukupno 1.877 rješenja o ispravci greške (Sud BIH – 6 ispravki, sudovi u distriktu Brčko – 43 ispravke, sudovi u Federaciji BIH – 1.328 ispravki i sudovi u RS – 500 ispravki); te u prvom polugodištu 2018. godine sudovi su donijeli ukupno 919 rješenja o ispravci greške (Sud BIH – 4 ispravke, sudovi u distriktu Brčko – 34 ispravke, sudovi u Federaciji BIH – 629 ispravki i sudovi u RS – 252 ispravke).

DIJAGRAM BROJ 4: BROJ UKUPNO DONIJETIH RJEŠENJA O ISPRAVCI GREŠKE, U KRIVIČNIM PREDMETIMA, PO GODINAMA I ADMINISTRATIVNIM JEDINICIMA, U SUDOVIMA U BOSNI I HERCEGOVINI

U dijagramu broj 4 prikazan je ukupan broj donesenih rješenja o ispravci greške, u krivičnim spisima, u svim sudovima u BiH, po godinama i administrativnim jedinicama u BiH, odn. u 2015. godini bh. sudovi su donijeli ukupno 174 rješenja o ispravci greške (Sud BIH – 5 ispravki, sudovi u distriktu Brčko – 2 ispravke, sudovi u Federaciji BIH – 107 ispravki i sudovi u RS – 60 ispravki); u 2016. godini sudovi su donijeli ukupno 143 rješenja o ispravci greške (Sud BIH – 2 ispravke, sudovi u distriktu Brčko – 5 ispravki, sudovi u Federaciji BIH – 92 ispravke i sudovi u RS – 44 ispravke); u 2017. godini sudovi su donijeli ukupno 201 rješenja o ispravci greške (Sud BIH – 4 ispravke, sudovi u

distriktu Brčko –4 ispravke, sudovi u Federaciji BIH – 141 ispravku i sudovi u RS – 52 ispravke); te u prvom polugodištu 2018.godine sudovi su donijeli ukupno 121 rješenja o ispravci greške (Sud BIH – 3 ispravke, sudovi u distriktu Brčko – 2 ispravke, sudovi u Federaciji BIH – 74 ispravke i sudovi u RS – 44 ispravke).

5.2. Kraći prikaz opservacije prikupljenih statističkih podataka

Statistički podaci prikazani u prethodnom odjeljku ovog rada su analizirani samo u onoj mjeri u kojoj je to bilo potrebno za postizanje ciljeva ovog rada. Drugim analizima ovih podataka se nismo bavili. Zadatom analizom prikupljenih statističkih podataka, ukazujemo da nije moguće sada pouzdano utvrditi da li su sve uočene (i ispravljene) tehničke greške učinjenebaš uonoj istoj godini kada je i doneseno rješenje o ispravci greške/kreiran dokument u bazi CCMS-a (*ad exemplum*, učinjena je greška u pisanju sudske odluke prije trideset godina, ali je tek 2015.godine stranka zatražila ispravku greške ili je ista uočena od strane suda, pa je tek iste godine donijeto rješenje o ispravci greške). To svakako znači da, u ovom momentu, vjerovatno, u odlukama u sudskim spisima, postoje i izvjesne tehničke greške koje još nisu uočene. Zato u ovom odjeljku ne govorimo o broju učinjenih grešaka, nego o broju donijetih rješenja o ispravci grešaka. No, već sada jeste moguće izvođenje drugih zaključaka. Fluktuacijau ukupnom broju donijetih rješenja o ispravci greške je zanemariva po godinama, ali jeste u posrednoj zavisnosti od broja okončanih predmeta – porastom/padom broja riješenih spisa, raste/pada(istina, ne u potpuno direktnoj srazmjeri) broj donesenih rješenja o ispravci greške (moguće je i dalje raščlanjivanje pribavljenih podataka, pa bi se uvidjelo da najveći broj rješenja o ispravci greške jeste donesen u onim sudovima koji imaju najveći broj spisa – općinski sudovi Sarajevo, Tuzla, etc.). Ne postoje zapažene zakonitosti u pogledu broja učinjenih ispravki po administrativnim jedinicama u BIH. Vidimo, međutim, da primjetno manji broj učinjenih ispravki jeste uočen u krivičnim predmetima, a što implicira zaključak i o manjem broju nastalih tehničkih grešaka u tim sudskim odlukama. Objasnićemo potonju tvrdnju: jedno rješenje o ispravci greške, u parničnim postupcima, donošeno je u 2015.godini na svaka 84 (preciznije 84,14) završena parnična spisa; u 2016.godini na svakih 79 (preciznije 79,93) završenih parničnih spisa; u 2017. godini je to bilo na svakih 77,60 završena spisa, a u prvom pologodištu

2018.godine je to bilo na svaka 76,91 završena parnična spisa. U krivičnom postupku, jedno rješenje o ispravci greške je donošeno, u 2015. godini na svakih 412 (preciznije 412,78) završenih spisa, 2016. godini na svakih 496,18 spisa, 2017.godini na svaka 353,09 spisa, te u prvom polugodištu 2018. godine na svaka 291,74 završena krivična spisa.

Obrađeni podaci se odnose samo na podatke sadržani u bazi CCMS-a (i to, kao najeklatantniji primjer, uzeli smo samo parnične i krivične spise, bez svih ostalih spisa – privredni, izvršni, vanparnični, upravno-sudski, ocjene usklađenosti akata, etc.), jer statistički podaci sadržani u manuelnim upisnicima nisu niti prikupljeni (razlog je prost – generisani zbirni izvještaji iz manuelnih upisnika ne sadrže statističku stavku broja donijetih rješenja o ispravci). Također, zbog nepostojanje jedinstvene statističke baze podataka nisu prikupljeni podaci iz organa uprava. Predmet ovoga rada, dalje, nije bila elaboracija uzroka koji su doveli do nastanka ovolikog broja tehničkih grešaka, ali empirijski ukazujemo na slijedeće razloge: zamor nosilaca sudijskih funkcija, nedostatak pažnje, pad koncentracije, manjak vremena, etc. Dat ćemo i prijedloge mogućih/inovativnih zakonskih i podzakonskih rješenja: izjednačavanje normi/opterećenja sudija krivičnog i parničnog referata,⁷³ delegiranje poslova ispravci greške na nesudijsko osoblje,⁷⁴ izmjena metodologije izrade sudskih odluka, veća upotreba informatičkih tehnologija i u parničnim spisima, etc.

---

73 Prema odredbama Pravilnika o orijentacionim mjerilima za rad sudija i stručnih saradnika u sudovima u Bosni i Hercegovini – prečišćeni tekst (Sl. glasnik BIH br. 2/14, 8/14) mjesečna norma sudije, koji radi K(rivične) stvari, na prvom stepenu, jeste 13 donesenih presuda u meritumu ili 25 presuda na osnovu priznanja krivnje ili 30 presuda na osnovu sporazuma o priznanju krivnje ili 154 na drugi način završenih spisa. Prema istom pravilniku, mjesečna norma sudije, koji radi P(arnične) stvari, na istom stepenu sudske vlasti, jeste 16 donesenih presuda u meritumu ili isti broj zaključenih sudskih nagodbi ili 33 donesene presude zbog propuštanja ili 66 presuda zbog priznanja ili 66 presuda na osnovu odricanja ili 32 predmeta okončana medijacijom ili 88 na preostali/drugi način završenih spisa.

74 *Ad exemplum*, zašto rješenja o ispravci greške ne može, pod nadzorom sudije, donositi sudski državni službenik? Tu možemo predložiti i delegaciju drugih poslova: određivanje i naplata sudske takse, isplata troškova vještačenja i sl. naknada, razmjena podnesaka, osiguravanje urednog pozivanja svjedoka, stranaka i vještaka, sastavljanje i upućivanje raznih dopisa državnim organima, etc.

Sva preostala pitanja (broj i struktura učinjenih ispravki tehničkih grešaka u preostalim predmetima po referatima i sudovima), uzroci nastanka grešaka, uzroci razlike u broju ispravki po referatima (kako to da u krivičnim predmetima zatičemo daleko manje tehničkih grešaka, nego u parničnim spisima?!), uporedno-pravni pokazatelji, visina ponovnog troška kod otklanjanja očigledne/tehničke pogreške, etc., ostaju za buduća/tuđa istraživanja iz ove oblasti.

ZAKLJUČAK

Pod pojmom neispravnog pravnog akta mislimo na, *pro primo*, pojedinačne akte tijela vlasti (presude, rješenja, zaključci, naredbe, etc.), i *pro secundo*, akte koje sadrže kakav nedostatak tehničkog, vanpravnog, karaktera. Takvi nedostaci nisu rezultat greške u suđenju (lat. *error in judicando*), niti greške u postupanju (lat. *error in procedendo*), nego su rezultat klasične omaške pera (lat. *lapsus calami*). Vlasti (*Errare humanum est* – lat. griješiti je ljudski!) koje su donijele netačan akt imaju, upotrebom ovog pravnog instituta, mogućnost da takvu grešku otklone. Kao što se može u svako doba tražiti takva ispravka, tako se u svako doba može ispravka i učiniti. Aktom o ispravci se ne može izvršiti kvantitativna ili kvalitativna izmjena sadržine odluke, već samo ispravljanje tehničkih grešaka u tijelu odluke. Njegov smisao jeste da se vanjski izričaj neke odluke državnog organa, i.e. onaj izričaj koji egzistira vidljiv u realitetu/vanjskom svijetu, dovede u sklad sa psihičkim izričajom iste odluke, i.e. onim izričajem koji postoji u pravnom virtualitetu. Ovaj pravni institut, međutim, nije dovoljno detaljno obrađen u našoj literaturi. Nisu dovoljno objašnjeni uzroci, niti posljedice takvog ponašanja. Potrebno je bilo sublimirati dosadašnja teorijska i aplikativna znanja, te ih dovesti u vezi sa normativno-pravnim okvirom, a potom dosegnute spoznaje na sva tri plana (teorijskom, aplikativnom i normativnom) dalje osavremeniti, testirati i razviti. Potrebno je bilo dati adekvatan odgovor, na postavljena problemska pitanja, jer bi to omogućilo pravilniju primjenu postojećih propisa, odnosno drugačije normiranje ovog instituta *de lege ferenda*, sve u cilju smanjenja mogućnosti nastanka greške, ili barem olakšanog postupka ispravke uočene tehničke greške. U tom kontekstu treba gledati i na ovaj rad.

LITERATURA:

- Harašić, Ž., Dometi sistematskog tumačenja u pravu, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 46, 2/2009;
- Harašić, Ž., Viskovićeva teorija tumačenja u pravu, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 48, 1/2011.;
- Odluka Županijskog suda u Varždinu, GŽ. 3033/14-2 od 14.01.2015. godine;
- Kozarčanin, H., Kosovac, M., Komentar Zakona o opštem upravnom postupku (četvrto izdanje), Beograd, 1989.;
- Kulenović, Z., et al., komentari zakona o parničnom postupku u Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj, Sarajevo, 2005.;
- Kunić, P., Upravno pravo, Banja Luka, 2006.;
- Lilić, S., Upravno pravo-Upravno procesno pravo, Beograd, 2008.;
- Odluka Evropskog suda za ljudska prava, Marija Božić protiv Hrvatske, presuda od 24. aprila 2014. godine;
- Odluka Evropskog suda za ljudska prava, Mikulić protiv Hrvatske, aplikacija broj 53176/99 od 7. februara 2002. godine, Izvještaj broj 2002-I;
- Odluka Okružnog privrednog suda u Novom Sadu, P. 37492/89;
- Odluka Saveznog suda Jugoslavije, Uis. 215/80 od 28. marta 1980. godine;
- Odluka Upravnog suda Hrvatske, U. 711/75 od 15. marta 1975. godine;
- Odluka Upravnog suda Hrvatske, Us. 3262/77 od 01. februara 1978. godine;
- Odluka Visokog trgovačkog suda RH, Pž. 1426/2009-10 od 17. maja 2012. godine;
- Odluka Visokog trgovačkog suda RH, Pž. 5696/08 od 16. septembra 2008. godine;
- Odluka Visokog trgovačkog suda RH, Pž. 5849/05 od 25. oktobra 2005. godine;
- Odluka Visokog trgovačkog suda RH, Pž. 6268/04 od 17. januara 2006. godine;
- Odluka Višeg privrednog suda u Beogradu, Pž. 4215/83 od 16. februara 1984. godine;

- Odluka Vrhovnog suda Crne Gore, GŽ. 232/64;
- Odluka Vrhovnog suda FBiH, U. 54/96 od 07. maja 1997. godine;
- Odluka Vrhovnog suda Hrvatske Rev. 676/95;
- Odluka Vrhovnog suda Hrvatske, GŽ. 74/82 od 28. oktobra 1982. godine;
- Odluka Vrhovnog suda Hrvatske, Rev. 1139/76;
- Odluka Vrhovnog suda RH, GŽ. 35/1998-2 od 17. septembra 1998. godine;
- Odluka Vrhovnog suda RH, Rev. 1093/2007-2 od 14. maja 2008. godine;
- Odluka Vrhovnog suda RH, Rev. 1549/1995-2 od 21. septembra 1995. godine;
- Odluka Vrhovnog suda RH, Rev. 238/1993-2 od 10. novembra 1993. godine;
- Odluka Vrhovnog suda RH, Rev. 3034/2000-2 od 15. oktobra 2003. godine;
- Odluka Vrhovnog suda RH, Rev. 356/2013-2 od 17. februara 2015. godine;
- Odluka Vrhovnog suda RH, Rev. 383/06-4;
- Odluka Vrhovnog suda RH, Rev. 943/2008-2 od 20. augusta 2008. godine;
- Odluka Vrhovnog suda RH, Rev. 945/1998-2 od 06. marta 2001. godine;
- Odluka Županijskog suda u Bjelovaru, GŽ-1484/09-2 od 07. januara 2010. godine;
- Odluka Županijskog suda u Rijeci, GŽ. 21/2017-2 od 10. aprila 2017. godine;
- Odluka Županijskog suda u Rijeci, GŽ. 472/1997 od 14. januara 1998. godine;
- Odluka Županijskog suda u Rijeci, GŽ. 816/2017-2 od 22. maja 2017. godine;
- Odluka Županijskog suda u Varaždinu, GŽ. 702/06-2 od 10. augusta 2006. godine;
- Odluka Županijskog suda u Varaždinu, GŽ. Ovr. 572/2017-2 od 25. jula 2017. godine;
- Odluka Županijskog suda u Velikoj Gorici, GŽ 60/2017-2 od 02. februara 2017. godine;

- Opšta teorija prava i države, Arhiv za pravne i društvene nauke, Beograd, 1951.;
- Predmet Osnovnog suda Brčko distrikta BiH broj: 96 0 V 051601 12 V;
- Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj 07 0 U 000102 09 Uvp od 27. maja 2011. godine;
- Presuda: U. 2452/72 od 12. oktobra 1972. godine;
- Presuda: Us. 3642/78 od 09. maja 1979. godine;
- Presuda: UŽ. 1021/70 od 11. septembra 1970. godine;
- Presuda: UŽ. 8060/59 od 14. novembra 1959. godine;
- Rješenje Kantonalnog suda u Bihaću, broj 20 0 P 031094 16 Gž od 4. maja 2017. godine;
- Rješenje Vrhovnog suda FBiH, broj 42 1 P 000635 11 Rev od 21. februara 2013. godine;
- Spaić B., Kako baratati pravnim principima, istraživački rad broj 1/2016, Centar za pravosudna istraživanja, CEPRIS Beograd;
- Spirit of laws (1748.), Batoche Books, Kitchener, 2001.;
- Zakon o krivičnom postupku BiH (Sl. glasnik BiH br. 3/03, 32/03, 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07, 15/08, 58/08, 12/09, 16/09, 93/09, 72/13);
- Zakon o krivičnom postupku Brčko distrikta BiH (Sl. glasnik Brčko distrikta BiH br. 33/13);
- Zakon o krivičnom postupku FBiH (Sl. novine FBiH br. 35/03, 37/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09 i 12/10);
- Zakon o krivičnom postupku RS (Sl. glasnik RS br. 53/2012, 91/2017 i 66/2018);
- Zakon o opštem upravnom postupku (Sl. glasnik RS br. 13/02, 87/07 i 50/10);
- Zakon o parničnom postupku (Sl. glasnik Republike Srpske br. 58/03, 85/03, 74/05 i 63/07);
- Zakon o parničnom postupku (Sl. novine Federacije BiH br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15);
- Zakon o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Sl. glasnik Brčko distrikta BiH br. 28/18);
- Zakon o parničnom postupku pred Sudom BiH (Sl. glasnik BiH br. 36/04, 84/07, 8/13 i 94/16);

- Zakon o upravnom postupku (Sl. glasnik BiH br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16);
- Zakon o upravnom postupku (Sl. novine Federacije BiH br. 2/98 i 48/99);
- Zakon o upravnom postupku Brčko distrikta BIH (prečišćeni tekst, Sl. glasnik Brčko distrikta BIH br. 48/11);
- Zakon o opštem upravnom postupku, prečišćeni tekst (Sl. list SFRJ br. 47/86).

RECTIFICATION OF TECHNICAL ERRORS IN THE JUDICIAL AND ADMINISTRATIVE DECISIONS IN BOSNIA AND HERZEGOVINA: THEORETICAL, LEGISLATIVE AND APPLIED ASPECTS

MA Faruk Latifović

PhD candidate, University of Tuzla,

Judge of the Basic court of the Brcko district B&H

Abstract

The paper analyzes theoretical, legislative and practical aspects of procedural and legal institute of rectification of obvious technical error in decisions (judgments, procedural decisions, conclusions, etc.) of state authorities in Bosnia and Herzegovina, issued in all types of legal proceedings. This work is based on four conceptual assumptions: first, that the legal institute of rectification of obvious technical error is very significant procedural institute, second, that some postulates of this institute are not entirely correctly accepted in case law, third, that implicitly, the last item should be given scientifically processed overview of important substantial determinants of this institute (with examples of comparative law and more comprehensive cases of case law) and fourth, that there is a need for further standardization and modification in the work practice of state authorities. Statistical representation of the collected data of the rectified errors for the period of last three years, in the courts of Bosnia and Herzegovina, is also presented.

Key words: *judicial decisions, errors, technical errors, obvious inaccuracy, error rectification*